

บทที่ 5

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกในภาพยนตร์ ของสมบัติ เมทะนี

จากลักษณะของตัวละครในบทที่ผ่านมา ทำให้เห็นถึงภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ภารกิจหลักของพระเอก ลักษณะของตัวละครในบทบาทพระเอกที่ทำให้เกิดเรื่องราวในภาพยนตร์ขึ้นมา ในบทนี้ผู้วิจัยจะอ้างอิงจากข้อมูลในบทที่ผ่านมา เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกในภาพยนตร์ของสมบัติ เมทะนี ว่าในการถ่ายทอดภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกในภาพยนตร์กับภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกที่ผ่านการรับรู้ของผู้ชมภาพยนตร์นั้นมีลักษณะอย่างไรในภาพยนตร์ทั้ง 17 เรื่อง

โดยแบ่งองค์ประกอบการวิเคราะห์ภาพลักษณ์พระเอกเป็น 4 ส่วน คือ 1.บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร 2. ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร 3. ความสามารถทางด้านการต่อสู้ 4. ศักยภาพทางด้านความรัก โดยในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดต่างๆ มาใช้วิเคราะห์ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นชาย แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ แนวคิดเกี่ยวกับสัญชาตญาณ รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ซึ่งนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกอีกด้วย การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์นั้น จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นประเภทของภาพยนตร์ที่สมบัติ เมทะนี รับบทเป็นพระเอก เรียงตามลำดับดังนี้ ภาพยนตร์บู๊ ภาพยนตร์ชีวิต ภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์ย้อนยุค ภาพยนตร์เพลง

ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์บู๊

1. “ชาติ” จากภาพยนตร์เรื่อง ทอง

1.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

ชาติ อายุประมาณ 36 ปี เป็นนักโทษคดีฆ่าภรรยาตนเองกับชายอื่นที่ลักลอบเป็นคู่แล้วเผาจากการที่ชาติเคยเป็นทหารที่ผ่านสงครามเกาหลีมาก่อนทำให้มีความสามารถในด้านต่างๆ อย่างที่หน่วยปฏิบัติการกู้ทองต้องการ ทำให้ถูกดึงตัวให้มาร่วมงานในภารกิจกู้ทองครั้งนี้ เนื่องจาก

ภาพยนตร์เรื่อง ทอง เป็นภาพยนตร์ประเภทบู๊ ซึ่งลักษณะพระเอกในภาพยนตร์บู๊ที่จะขาดไม่ได้คือ การมี “กล้ามเนื้อ” ที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด ดังภาพ

ภาพที่ 37 กล้ามเนื้อที่เห็นอย่างเด่นชัดของพระเอก

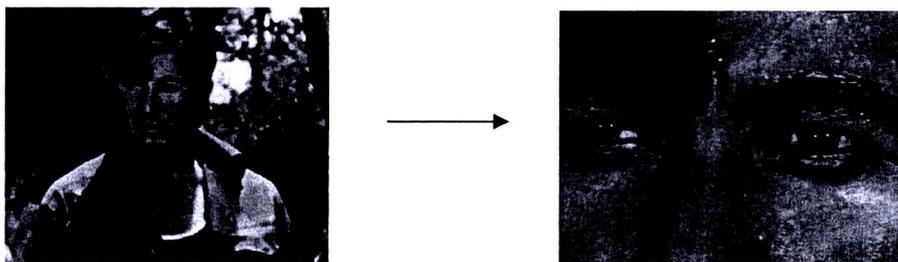
กล้ามเนื้อของชาตินั้นปรากฏให้เห็นชัดเจนกว่าตัวละครอื่นๆ ในเรื่องอันจะแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของพระเอกที่พร้อมจะผจญภัยได้ทุกเมื่อ อีกทั้งกล้ามเนื้อของพระเอกยังเป็นการบ่งบอกถึงการสะท้อนคุณค่าของคำว่า “การอดกลั้น” (Restraint) ที่พระเอกต้องได้รับการทดสอบระหว่างการผจญภัยได้เป็นอย่างดี นอกจากการมีรูปร่างที่สวยงามของพระเอกแล้วยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้พระเอกเรื่องนี้มีความโดดเด่นขึ้นมาอีก คือ การที่ทดลอง ภัคดีวิจิตร ซึ่งเป็นผู้กำกับภาพยนตร์ได้นำนักแสดงชื่อดังของฮอลลีวูดชื่อ เกร็ก มอริส มาแสดงคู่กับกับสมบัติ เมทะนี (วิศิษฐ์ พันธุ์มกุล, 2550: 31) และนักแสดงของไทยอีกมากมายทำให้บทบาทของตัวละครแต่ละตัวแยกออกจากกันอย่างชัดเจน (ทวิชัยชญา ตั้งสหัสรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553) ในการที่ทดลอง ภัคดีวิจิตร นำสมบัติ เมทะนี มาแสดงคู่กับกับคาราฮอลลีวูดอย่างเกร็ก มอริส นั้นทำให้ความสำคัญของสมบัติ เมทะนี ลดน้อยลงเนื่องจากเกร็ก มอริส นั้นเข้ามารับบทบาทเป็นตัวละครที่เป็นศูนย์กลางของขบวนการกู้ทองในการรวบรวมบุคคลต่างๆ ให้มารวมกลุ่มกัน แต่ด้วยบทบาทยนตร์แล้ว ในตอนท้ายของเรื่องผู้ที่รอดชีวิตจากภารกิจในการกู้ทองคือ ชาตี ซึ่งรับบทโดยสมบัติ เมทะนี ส่วนฮิลล์ ที่รับบทโดยเกร็ก มอริส นั้นได้เสียชีวิต ในจุดนี้จึงสามารถทำให้บทบาทพระเอกของสมบัติ เมทะนี มีความสำคัญและโดดเด่นขึ้นมาได้เนื่องจากภาพยนตร์ไทยส่วนมากในยุคนั้นจะไม่มีกรจบเรื่องในรูปแบบที่เรียกว่า “โสกนาฏกรรม” หรือที่เรียกว่า “พระเอกตายตอนจบ”

บุคลิกลักษณะภายนอกของพระเอกดังกล่าวทำให้เห็นว่าพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้มีภาพลักษณ์ที่แตกต่างกว่าตัวละครอื่นๆ ทั้งที่มีบทบาทในแบบที่เรียกได้ว่าเกือบจะเท่าเทียมกันทั้งในด้านความสวยงามของร่างกาย ด้านบทบาททางการแสดงที่ทำให้ผู้ชมสามารถจดจำได้โดยง่าย อัน

เป็นภาพลักษณะของพระเอกที่สามารถดึงดูดความรู้สึกต่างๆ ของผู้ชมได้เป็นอย่างดีและมีลักษณะที่โดดเด่นอีกทั้งยังสามารถมองเห็นได้ชัดเจน (An image is vivid and concrete)

1.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

โดยภาพรวมแล้วชาติมีความตั้งใจในการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จตามเป้าหมาย และเมื่อได้เข้าร่วมทำงานกับผู้อื่น ชาติจึงต้องการให้ทุกคนมีความสามัคคีกัน โดยให้เห็นหน้าที่เป็นงานหลัก ประกอบกับการมีฐานะที่ไม่ดีนักทำให้ชาติมีความ โลกเข้าครอบงำตนเอง แต่กลับเป็นผลดีในการเข้าร่วมทำงานดังจะเห็นได้จากคำพูดของชาติที่ว่า “ฉันยอมรับว่าฉัน โลก อยากกระโดดเครื่องบินแล้วเตลิดไปพร้อมกับทองซักแท่ง แต่ทำไม่ได้เพราะบังเอิญมาพบเพื่อนตายอย่างแก อย่างพวกเราเวลานี้ไม่มีอะไรสำคัญไปกว่าเพื่อน” นอกจากนี้ภาพยนตร์ได้เพิ่มมิติในด้านอารมณ์ของความรู้สึกของพระเอกคือ การให้พระเอกมีเบื้องหลัง (Background) ในอดีตที่เป็นสาเหตุให้พระเอกต้องกลายเป็นนักโทษในคดีฆ่าผู้อื่นจนถึงแก่ความตายในการฆ่าภรรยาตนเองกับชายอื่นที่ลักลอบเป็นชู้ ซึ่งชาติได้แสดงออกในความรู้สึกของอารมณ์โกรธแค้นอย่างเห็นได้ชัดจากใบหน้า และเทคนิคทางภาพยนตร์ทำให้ทราบถึงความรู้สึกภายในจิตใจของชาติได้เป็นอย่างดีคือ การใช้ภาพขนาดปานกลาง (Medium Shot) หลังจากนั้นได้เปลี่ยนภาพเป็นภาพขนาดใกล้มาก (Extreme Close up) ไปที่ดวงตาของชาติโดยการซูมภาพเข้าไป (Zoom In) อย่างรวดเร็ว ดังภาพ

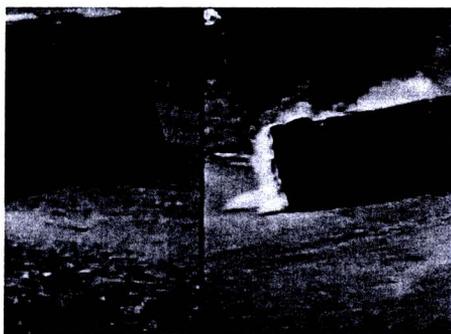

ภาพที่ 38 การเปลี่ยนขนาดภาพจากขนาดปานกลาง (Medium Shot) เปลี่ยนเป็น ภาพขนาดใกล้มาก (Extreme Close up)

การระบายความรู้สึกนี้ของชาติเห็นได้อีกประการจากการที่ชาติตะโกนคำว่า “ฆ่า” ออกมา เพื่อเป็นการระบายเพื่อลดความกดดันภายในจิตใจของตนเองโดย ชูผิง เป็นสิ่งที่รองรับอารมณ์ของชาติ (Displacement) อันเกิดจากความเข้าใจผิดที่ชาติคิดว่าชูผิงเป็นสายลับให้กับฝ่ายตรงข้าม

1.3 ความสามารถทางการต่อสู้

จากการที่ชาติเคยเป็นทหารที่ผ่านสงครามเกาหลีมาก่อนที่จะเข้าร่วมขบวนการนี้ ทำให้ชาติมีความสามารถในการใช้ปืนและเป็นนักเก็บกู้ระเบิดที่มีความชำนาญมากเป็นพิเศษ ในภาพยนตร์จะมีฉากต่างๆ ที่บ่งบอกถึงความสามารถและภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกนักบู๊ของชาติได้เป็นอย่างดี เช่น การต่อสู้ในรถไฟ การต่อสู้บนเครื่องบิน การช่วยจันทร์แรมให้รอดพ้นจากกับระเบิด รดคว่ำ เป็นต้น ในภาพยนตร์ยังได้ใช้เทคนิคที่เรียกว่าการแบ่งจอภาพ (Split Screen) เพื่อให้เห็นมุมมองต่างๆ ที่พระเอกต้องเผชิญในขณะที่รดกำลังพลิกคว่ำ อันเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความแข็งแกร่ง ความอดทนของพระเอกได้เป็นอย่างดีจากการรอดชีวิตจากอุบัติเหตุรถพลิกคว่ำ ดังภาพ

ภาพที่ 39 การแบ่งจอภาพ (Split Screen)

นอกจากนี้ทวิชัยชญา ตั้งสหัสรังษิ ยังได้กล่าวถึงความสามารถทางด้านการต่อสู้ของพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ไว้ว่า

“บทที่สมบัติ เมทะนี ได้รับในภาพยนตร์เรื่องนี้มีความหลากหลาย เช่น การต่อสู้ในพื้นที่แคบ ภาพยนตร์แอ็คชั่นใดก็ตามที่มีการต่อสู้ในที่แคบๆ มักจะได้รับการยอมรับจากผู้ชมภาพยนตร์ และฉากที่พระเอกกระโดดจากรถไฟลงแม่น้ำซึ่งสูงมาก ซึ่งฉากนี้เองช่วยขบขันให้พระเอกมีความเก่งกล้า ส่วนในเรื่องความสามารถทางด้านการแสดงในภาพยนตร์เรื่องนี้สมบัติ เมทะนี เล่นบทบู๊ บทโลดโผน บทตะต๋อย ได้มีความสมจริงมากในยุคนั้น” (ทวิชัยชญา ตั้งสหัสรังษิ, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

อีกสิ่งหนึ่งที่กล่าวได้ว่าเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันขึ้นของขบวนการกู้ทอง คือ ทองคำแท่ง อันเป็นสิ่งที่รวบรวมทุกอย่างไว้ภายในตัวของมันเองจากคำพูดของชาติคือ “ทองมันให้ทั้งความเจ็บ ความเหนื่อย ความรัก และความภูมิใจของพวกเราเสียเหลือเกิน” ทำให้พระเอกอย่าง

ชาติได้แสดงศักยภาพในด้านการต่อสู้ของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่พระเอกได้ตั้งไว้

1.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ความรักของชาตินั้นปรากฏขึ้นเมื่อชาติได้ช่วยจันทร์แรมจากการเหยียบกับระเบิด โดยเห็นได้จากคำพูดของชาติที่ว่า “เสี่ยงเพื่อเธอก็พอคุ้มแต่เสียดายความสวยของเธอ ถึงแม้ว่าเธอเป็นศัตรูก็ไม่ควรให้ลูกระเบิดนั้นฆ่า ฉันอยากเก็บความสวยเอาไว้เพื่อฆ่าเสียเอง” หลังจากนั้นไม่ปรากฏพฤติกรรมของชาติที่เข้าไปทำความรู้จักกับจันทร์แรมอีก จนในตอนท้ายของเรื่อง จันทร์แรมได้เป็นฝ่ายสารภาพรักกับชาติและชาติได้กล่าวว่า “ทองคือยอดปรารถนาของมนุษย์ แต่สิ่งที่ประเสริฐสุดยิ่งกว่าทองคือ ความรัก” จากลักษณะดังกล่าวชาติจึงจัดเป็นพระเอกที่รักการผจญภัย เป็นนักรบซึ่งในขณะเดียวกันชาติมีความรู้สึกต่อสตรีเพศในด้านความรักที่พร้อมจะปกป้องคนที่ตนเองรักให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ อันสะท้อนรูปแบบของความเป็นชายในแบบที่เรียกว่า The Chivalric Male และยังเป็นพระเอกที่มีความล้าลึกทางเพศ (A Sexual Dimension) ในการใช้วาทศิลป์อันคมคายกับจันทร์แรมอีกด้วย

2. “เฟิก ชุมแพ” จากภาพยนตร์เรื่อง ชุมแพ

2.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

เฟิก เป็นชาวชุมแพโดยกำเนิดอายุประมาณ 40 ปี เข้ามารับตำแหน่งนายอำเภอคนใหม่ของอำเภอชุมแพ มีบุคลิกภายนอกที่มีลักษณะขี้นยวน เล็กน้อย ซึ่งสมบัติ เมทะนี ได้กล่าวถึงการมีลักษณะเช่นนี้ของตัวละครตัวนี้ว่า

“ในภาพยนตร์เรื่องนี้ได้นำนิสัยของตนเองมาใช้ในการแสดงภาพยนตร์ คือ รองเท้าต้องมีความมันวาวตลอดเวลา ถ้าช่วงไหนที่รองเท้าไม่มันจะนำผ้าเช็ดหน้าขึ้นมาเช็ด ซึ่งส่งผลให้บุคลิกภายนอกของเฟิกนั้นมีความโดดเด่นมากกว่าตัวละครอื่นๆ ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความชื่นชอบ” (สมบัติ เมทะนี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

ในส่วนของการแต่งกายของเพิกนั้นปรากฏให้เห็นใน 2 ลักษณะ คือ 1. การแต่งกายในชุดเสื้อเชิ้ต สวมกางเกงขาม้า และสวมหมวกปีกแบบควายบอย ซึ่งการแต่งกายในลักษณะนี้ได้รับอิทธิพลมาจากภาพยนตร์บูกเบิกตะวันตกที่ส่งผลให้ภาพยนตร์ไทยรับการแต่งกายลักษณะนี้มาคงจะเห็นได้จากภาพยนตร์ไทยหลายเรื่อง เช่น “สุภาพบุรุษเสื้อไทย” (2492) “ชุมทางเขาชุมทอง” (2508) “สิงห์สาวเสือ” (2508) (วิศิษฐ์ พันธุ์มุกด, 2250: 7) จนมาถึงภาพยนตร์เรื่อง “ชุมแพ” (2519) และเพิกยังมีการพกปืนลูกซองตลอดเวลาอันเป็นสัญลักษณ์ (Symbols) สิ่งที่แสดงถึงความมีอำนาจพร้อมที่จะปกครองชาวอำเภอชุมแพ และยังเป็นเครื่องมือที่เพิกใช้ในการไถ่ถอนความโกรธแค้นให้กับตนเองจากการที่พ่อถูกจำคุกกับผู้หญิงสาวร่วมมือกันฆ่าอีกด้วย ดังภาพ

ภาพที่ 40 การแต่งกายของเพิก ชุมแพ

ส่วนการแต่งกายในลักษณะที่ 2 นั้นเป็นการแต่งกายในเครื่องแบบของนายอำเภอ ซึ่งเป็น การบอกถึงความรับผิดชอบของนายอำเภอที่พึงปฏิบัติต่อชาวบ้านที่มีข้อบัญญัติถึงภาระหน้าที่ของ นายอำเภอดังต่อไปนี้ นายอำเภอเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) มี อำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ดังต่อไปนี้

- บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ถ้ากฎหมายใดมิได้บัญญัติว่าการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของ นายอำเภอที่จะต้องรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย
- บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่ นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล
- บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้มีหน้าที่ตรวจ การอื่น ซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรมและผู้ว่าราชการจังหวัด

ได้มอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรีหรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

- ควบคุมดูแลบริหารราชการท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย

นอกจากนี้ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ยังกำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมการอำเภอหรือนายอำเภอ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2475 ดังนี้

1. ปกครองท้องที่
2. ป้องกันภัยอันตรายของราษฎรและรักษาความสงบในท้องที่
3. การเกี่ยวกับคดีแพ่งและคดีอาญา
4. ป้องกันโรคภัย
5. บำรุงการทำนา ค้าขาย ป่าไม้ ทางไปมาต่อกัน
6. บำรุงการศึกษา
7. การเก็บภาษีอากร
8. หน้าที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ เช่น การช่วยเหลือราชการของอำเภอใกล้เคียงเป็นต้น (ข้อมูลอำเภอทั่วประเทศ, 2553: ออนไลน์)

บุคลิกลักษณะภายนอกดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นความเป็นพระเอกในรูปแบบผู้ชายแบบใหม่ (The New Male) ได้เป็นอย่างดี และยังแสดงให้เห็นว่านายอำเภอคนนี้มี ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจ (A Calling of Sense of Mission) ที่ทางการมอบหมายให้เป็นอย่างดีที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของพระเอกให้ดูมีความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ คือ ต้องรับผิดชอบชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านตามที่พระราชบัญญัติได้ทำการกำหนดไว้ดังกล่าว และสมบัติ เมทะนี ยังได้ใส่ความเป็นตัวเองลงไปในภาพยนตร์เพื่อที่ที่ต้องการให้พระเอกมีบุคลิกที่โดดเด่นต่างจากตัวละครอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่เกี่ยวกับตัวบุคคล (An image is synthetic) และมีความสอดคล้องกับบทบาทพระเอกในการเป็นนายอำเภอ (An image is passive)

2.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

การเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในรูปแบบโจรล้างโจรของเพ็กนั้น ทำให้เพ็กต้องปฏิบัติภารกิจด้วยความระมัดระวัง โดยเพ็กได้ตระหนักในการปฏิบัติงานให้อยู่ในความถูกต้อง ความยุติธรรมและ

การรักษากฎหมายให้มีความเที่ยงธรรมมากที่สุด ประกอบกับการที่เพิกมีปมหลังจากการที่พ่อของตนเองถูกฆ่าตายทำให้เพิกมีอาการของความโกรธแค้นเก็บกด (Repression) อยู่ภายในจิตใจจึงได้ระบายให้กับผู้กองไซโยได้รับรู้โดยเป็นข้อความในจดหมายที่ว่า “ผมทำให้ผู้กองต้องลำบากใจไม่น้อยในการมาชมศพของผมคราวนี้ พ่อผมตายโดยจับมือใครดมไม่ได้ ผมจะตามจับคนที่ฆ่าพ่อผม แม้จะต้องผจญกับผู้กองตงฉินก็ตาม หากผู้กองไม่ระเบิดสมองผมเสียก่อน ระวังอย่าหลงรักลูกสาวเขา อย่าตกเป็นเครื่องมือหากินของจำดม นิยมไป” จากการที่เพิกไม่สามารถจับจำดมได้และถูกจำดมรั้งแกลอยู่ตลอดเวลาทำให้เพิกแสดงอารมณ์ก้าวร้าว (Aggressive) ออกมาอย่างชัดเจน โดยเป็นการระบายอารมณ์ออกมาในลักษณะที่เรียกว่า “Displacement” กล่าวคือ เพิกจะไประบายอารมณ์กับบุคคลที่ไม่ได้เป็นต้นเหตุของปัญหานั้นคือ แวดาวกับดวงพร

2.3 ความสามารถทางการต่อสู้

ด้วยภารกิจในการปราบโจรแบบโจรล้างโจรและสภาพสังคมที่ถูกครอบงำโดยผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นประกอบกับการที่ผู้รักษากฎหมายปกครองอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้เพิกต้องมีความสามารถทั้งด้านการใช้อาวุธปืน การต่อสู้ด้วยมือเปล่าเพื่อเป็นการป้องกันตัวเองและรักษากฎหมายในท้องถิ่นให้มีความถูกต้อง ซึ่งตัวละครที่ชื่อผู้กองไซโย (รับบทโดยนาท ภูวนัย) นั้นเป็นตัวละครที่ทำให้เห็นถึงความสามารถทางการต่อสู้ด้วยมือเปล่าของเพิกอย่างชัดเจนจากการทำทายของผู้กองไซโย และตัวละครที่ชื่อคอน (รับบทโดยลักษณะ อภิชาติ) ทำให้บทบาทการต่อสู้ทางด้านจิตใจโดยใช้ความดีเป็นอาวุธของเพิกมีความโดดเด่นจากการที่เพิกสามารถทำให้คอนกลับตัวกลับใจเป็นคนดี และสามารถทำให้คอนเกิดความกตัญญูรู้คุณคน เพราะทำให้คอนซึ่งเป็นผู้ร้ายกลับกลายเป็นคนดี และกลับมาช่วยตนเองในการเป็นผู้ที่นำเบาะแสการทำงานและแผนการของจำดมมาบอกฝ่ายของเพิกในที่สุด

ในด้านการใช้อาวุธปืนของเพิก ภาพยนตร์ได้นำเสนอในลักษณะที่เพิกจะใช้อาวุธปืนในการแสดงอำนาจให้เหนือกว่าตัวละครอื่นๆ เท่านั้น โดยเพิกจะไม่มีการยิงปืนถ้าไม่มีความจำเป็น ซึ่งการใช้ปืนของเพิกเปรียบได้กับการใช้ปืนเพื่อเป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ของเพศชายและความแข็งแกร่งของความเป็นพระเอก ซึ่งเพิกจะนำปืนของตนเองนั้นขึ้นไปทิ้งที่ตัวละครฝ่ายตรงข้าม เพื่อเป็นการข่มขู่หรือเป็นการต่อสู้ในทางสัญลักษณ์ด้วยวิธีการที่ทำให้ศัตรูถูกลดอำนาจและศักดิ์ศรีลงในสายตาผู้ชมภาพยนตร์ดังกล่าว

ภาพที่ 41 การใช้อาวุธปืนของเฟิก เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการลดอำนาจของฝ่ายตรงข้าม

2.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

สามารถเห็นความมีเสน่ห์ของเฟิกได้อย่างชัดเจนใน 2 ลักษณะ คือ 1. การมีรูปร่างหน้าตาที่เป็นที่สะดุดตา (Appearance) กับเพศตรงข้าม จะเห็นได้เมื่อแพรวพบกับเฟิกในครั้งแรกจากนั้นแพรวจะคอยให้ความช่วยเหลือและเกิดอาการหึงหวงเมื่อเฟิกเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับผู้หญิงคนอื่นๆ 2. มีความลึกล้ำทางเพศ (A Sexual Dimension) ในการใช้วาทศิลป์กับแหวดาวและดวงพรตามสถานการณ์ในภาพยนตร์ดังต่อไปนี้

สถานการณ์ในภาพยนตร์	การใช้วาทศิลป์ของเฟิก
หลังจากการพบกันของเฟิกกับแหวดาวในโรงแรมซุมแพ	ลาก่อนขอตรรก ถ้าไม่ตายคงได้ปิดตลาดซุมแพแต่งงานกับคุณแน่
การนำตัวแหวดาวมาสอบสวน	ผมจะจับคุณจนกว่าคุณจะรู้ คำก็บ้า สองคำก็มหาโจรเสียแรงที่ไอ้เฟิกมันหลงรัก
การนำตัวดวงพรมาสอบสวน	ก่อนที่ผมจะกลับไป ผมต้องการอะไรเล็กๆ น้อยๆ นั่นก็คือ เมีย

ตารางที่ 2 การใช้วาทศิลป์ของเฟิกในภาพยนตร์

3. “บิกแมน” จากภาพยนตร์เรื่อง แหกค่ายนรกเดียนเบียนฟู

3.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

บิกแมน เป็นทหารอาสาแต่มีหน้าที่ที่เปรียบเทียบได้กับการเป็นทหารราบ ซึ่งภารกิจของทหารราบ คือ มีหน้าที่เข้าดำเนินกลยุทธ์ในการรบโดยใช้อำนาจจากการยิงอาวุธประจำกายเพื่อเข้ายึดพื้นที่และทำลายข้าศึก มีขีดความสามารถเคลื่อนที่ด้วยตนเอง โดยที่ไม่จำเป็นต้องใช้ยานพาหนะ (ทหารราบ, 2552: ออนไลน์) ในขณะนั้นบิกแมนมีอายุประมาณ 40 ปี ชั้นยศนายพัน ตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการฐานทัพสกายไลน์ ในภาพยนตร์จะปรากฏการแต่งกายของบิกแมนออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การแต่งกายในชุดทหารราบ เป็นชุดลายพรางทั้งตัวมีผ้าคาดตาสีดำทางด้านซ้าย ดังภาพ

ภาพที่ 42 การแต่งกายในชุดทหารราบของบิกแมน

ผ้าคาดตาสีดำเป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ของความกล้าหาญของทหารที่ว่าตนเองสูญเสียตาไปหนึ่งข้าง ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกว่าตัวพระเอกนั้นได้ผ่านศึกสงครามมาอย่างมากมายและทำให้ทัศนวิสัยของการมองเห็นในการรบมีความลำบากมากยิ่งขึ้นแต่ด้วยภาระหน้าที่แล้วจึงต้องออกมาทำสงครามในการป้องกันประเทศ (ทวิษย์ชฎะ ตั้งสหัสรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

2. การแต่งกายในเครื่องแบบเชลยสงคราม อันประกอบไปด้วยเสื้อและกางเกงที่มีลักษณะเหมือนกันของเชลยทุกคน เป็นการบอกถึงการสูญเสียอำนาจทางการทหารของพระเอกที่ว่าทุกคนต้องตกอยู่ในสถานะเดียวกันคือ เชลย แต่สิ่งที่ยังคงทำให้พระเอกยังคงมีความแตกต่างจากเชลยคนอื่น คือ การใส่ผ้าคาดตาสีดำ ดังภาพ

ภาพที่ 43 การแต่งกายในชุดเชลยของบิกแมน

ลักษณะดังกล่าวของบิกแมนทำให้เห็นถึงความเป็นพระเอกนักรบและมีการแบ่งชนชั้นการปกครองของกองกำลังทหาร โดยถือเอาชั้นยศ ซึ่งสามารถสะท้อนความเป็นพระเอกในรูปแบบที่เรียกว่า “The Chivalric Male” เป็นการสร้างภาพลักษณ์ของพระเอกให้มีลักษณะที่มีความโดดเด่นมากกว่าตัวละครอื่นๆ และเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์จริงในภาพยนตร์ (An image is synthetic and passive)

3.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

เนื่องจากการที่บิกแมนเป็นทหาร ทำให้เห็นถึงลักษณะนิสัยในด้านการทหารที่ชัดเจน ดังนี้ มีความอดทนอย่างสูง มีความเป็นผู้นำ อันเป็นสิ่งสะท้อนความเป็นพระเอกในแบบ “The Chivalric Male” ได้เป็นอย่างดี ในส่วนของอารมณ์ของความรู้สึกของพระเอกนั้น บิกแมนจะไม่แสดงอารมณ์ออกมาอย่างชัดเจนเนื่องจากการใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางแรงกดดันและสภาพแวดล้อมที่มีความขัดแย้งกับตนเองอย่างรุนแรงภายในค่ายกักกันเชลย ทำให้ความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ ของบิกแมนได้ถูกเก็บกด (Repression) อยู่ภายในจิตใจ จนเมื่อถึงเวลาที่ความรู้สึกเก็บกดได้ถูกปลดปล่อยออกมาทำให้บิกแมนพร้อมที่จะทำลายทุกสิ่งทุกอย่างในทันที อันเกิดจากแรงขับที่พร้อมจะทำลาย (Aggressive Drive) ในส่วนบทบาทของตัวละครที่ชื่อพิสันต์ (รับบทโดยมานพ อัสวเทพ) นั้นทำให้อารมณ์ความรู้สึกเกลียดชังทหารเวียดนามของบิกแมนแสดงออกมาได้อย่างชัดเจนมากขึ้น จากคำพูดของพิสันต์ที่ว่า “เราจะอยู่อย่างทาส หรือว่าจะหนีอย่างไทย” และในท้ายที่สุดอิสรภาพที่แท้จริงของพิสันต์คือ ความตาย และจากการที่พิสันต์ถูกยิง ทำให้เห็นปฏิกิริยาของบิกแมนได้ชัดเจนขึ้น เป็นผลมาจากความโกรธแค้น บิกแมนจึงได้ระบายความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดที่ว่า “เหตุการณ์ที่นี้ในวันนี้ทั่วโลกจะต้องรับรู้” หลังจากเหตุการณ์นี้บิกแมนได้แสดงความเป็นผู้นำออกมาอย่างชัดเจนในการวางแผนการหลบหนี นับว่าเป็นการแสดงออกถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ คือ ความต้องการที่จะมีชีวิตรอด (Survival Drive)

3.3 ความสามารถทางการต่อสู้

การต่อสู้หลักของบิกแมนนั้นเป็นการต่อสู้กับสภาวะความกดดันที่ได้รับจากสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้ความอดทนอย่างสูงเป็นอาวุธ โดยภาพยนตร์มีการใช้ภาพมุมต่ำ (Low Angle) ของบิกแมน ในการเดินไปหานายพลทหารเวียดนาม ดังภาพ

ภาพที่ 44 ภาพมุมต่ำ (Low Angle) ของบิกแมน

เปรียบได้ว่าบุคคลผู้นี้ได้รับชัยชนะเบื้องต้นในการต่อสู้กับสภาพแวดล้อมที่มีความขัดแย้งกับตนเองอย่างหนัก ซึ่งบิกแมนได้รับคำชมจากนายพลว่า “บางครั้งการพ่ายแพ้ก็อาจนำมาซึ่งชัยชนะที่คาดไม่ถึงก็ได้” นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังใช้มุมกล้องในลักษณะแทนสายตาของบิกแมน ในการมองนายพลทหารเวียดนาม เป็นการสื่อถึงความมีอำนาจของบิกแมนกำลังจะกลับมาเท่าเทียมกับนายพลในอีกไม่ช้า และมีการใช้ภาพ Slow motion ในช่วงเวลาที่บิกแมนกำลังจะถูกยิงในขณะที่ว่ายน้ำข้ามฝั่ง เป็นการทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกตื่นเต้นและมีอารมณ์ในการเอาใจช่วยพระเอกอย่างเต็มที่ ในส่วนการต่อสู้ทางด้านอื่นๆ บิกแมนมีความชำนาญในการใช้อาวุธสงครามและการต่อสู้ด้วยมือเปล่าเป็นอย่างดี

3.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ความรักของบิกแมนเกิดขึ้นเมื่อตนเองได้แหกค่ายออกมาแล้วได้พบกับปอง บิกแมนกับปองจึงได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดการหลบหนี แต่ความรักที่ชัดเจนที่สุดของพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้คือ ความรักในรูปแบบเพื่อนตายที่มีต่อสโปดไลท์ อันเกิดจากการร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกัน จากการที่ไม่ลงรอยกันได้พัฒนามาเป็นความรักที่เพื่อนมีต่อเพื่อนซึ่งส่งผลให้บิกแมนสามารถรอดชีวิตจากการถูกตามล่า และเป็นฉากจบของภาพยนตร์ที่สามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมภาพยนตร์

4. “หิน” จากภาพยนตร์เรื่อง มหาหิน

4.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

หิน ภูธร อายุประมาณ 40 ปี เป็นคนที่ภายนอกดูมีความสงบเรียบร้อย และได้ลาสิกขาออกมาจากเพศบรรพชิต ทำให้มีลักษณะภายนอกที่โดดเด่นแตกต่างจากตัวละครอื่นๆ คือ การมีศีรษะโล้น ด้วยการที่ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องนี้ได้จ้างให้สมบัติ เมทะนี โคนหัวแสดงนำด้วยค่าตัว 1 ล้านบาท (วิศิษฐ์ พันธุมกุล, 2551: 44) บาท ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ดูมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ทวิชัยชฎะ ตั้งสหะรังษี ได้กล่าวถึงความสมจริงในภาพยนตร์ไว้ดังนี้

“สิ่งที่โดดเด่นในภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ สมบัติ เมทะนี กล่าวที่จะนำตัวเองเข้าไปแสดงเพื่อความสมจริงกับบทคือ การ โคนหัวแสดงนำ เพราะถ้าใส่ที่คลุมศีรษะแสดงแล้ว จะไม่สมคุณค่ากับภาพยนตร์ที่ยิ่งใหญ่ที่ทางผู้กำกับบรรจงสร้างขึ้นมา และการแต่งกายของหิน ภูธร ในลักษณะที่มีสีสันสดใสและเดินถือร่มด้วยความสงบนั้นสามารถทำให้ตัวละครดูมีความเชย มีความเป็นบ้านๆ นี้ คือ การสร้างลักษณะเด่นให้กับตัวละครให้เป็นที่น่าจดจำได้ดียิ่งขึ้น” (ทวิชัยชฎะ ตั้งสหะรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

การแต่งกายของหินนั้นปรากฏออกมาใน 2 ลักษณะ โดยในลักษณะแรก หินจะสวมเสื้อผ้าที่มีสีสันสดใสพร้อมกับสวมหมวกในแบบภาพยนตร์บุกเบิกตะวันตก (คาวบอย) ดังภาพ

ภาพที่ 45 การแต่งกายของหินในลักษณะที่ 1

ส่วนการแต่งกายในลักษณะที่ 2 เป็นการแต่งกายในรูปแบบสมัยนิยมที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาพยนตร์บุกเบิกตะวันตก คือ กางเกงขาม้า รองเท้าหนัง สวมเสื้อคลุมและสวมแว่นตาดำ ดังภาพ

ภาพที่ 46 การแต่งกายของหินในลักษณะที่ 2

การแต่งกล่าวใน 2 ลักษณะดังกล่าวทำให้ภาพลักษณ์ของหิน ภูธร นั้นมีความแตกต่างจากตัวละครอื่นในเนื้อเรื่อง และทำให้สามารถจดจำได้โดยง่ายอีกด้วย (An image is vivid and concrete) เนื่องจากหินนั้นมีการแต่งกายที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนตัวละครอื่นๆ

4.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะนิสัยของหินนั้นได้รับผลมาจากการเป็นภิกษุมามาก่อน ทำให้หินมีความนิ่งเฉย ปล่อยวาง และไม่ชอบมีเรื่องกับใคร ซึ่งลักษณะนิสัยในด้านนี้ของหินดูได้จากคำพูดในหลายช่วงของภาพยนตร์ เช่น “คนเราไม่ควรทำบาปเพราะเห็นแก่กิน” “ฟังชนะความ โกรธด้วยความไม่โกรธ” “ถ้าเขามาตีเราก็ตีตอบ” จากบทพูดเหล่านี้ทำให้เห็นว่าภาพลักษณ์ของพระเอกอย่างหินนั้นมีลักษณะที่เต็มไปด้วยความบริสุทธิ์ อ่อนโยน มีความเมตตาต่อผู้ทุกข์ยากหรือเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่า “The Spiritual Male” นอกจากนี้หินยังมีความตระหนักถึงการใช้ชีวิตอย่างปกติสุขโดยการทำมาหากินอยู่ในพื้นที่ของตนเอง ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของพระเอกนั้น หินจะมีความรู้สึกที่เห็นได้ชัด 2 อย่างด้วยกันคือ

1. อารมณ์ของความรู้สึกมีความสุขที่เมื่อฝนหลวงมาหาหินที่บ้านไร่ของตนเอง เห็นได้จากใบหน้าที่มีรอยยิ้มของหิน แต่ถึงอย่างไรก็ตามการแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อฝนหลวงนั้น หินยังคงวางตัวได้เหมาะสมกับความเป็นสุภาพบุรุษและประพตติคนมีความเหมาะสมกับสังคมไทยในสมัยนั้นได้อย่างถูกต้อง

2. อารมณ์ของความรู้สึกโกรธแค้นที่น้องสาวตนเองถูกฆ่าตาย จะแสดงออกมาทางสีหน้าแววตา และคำพูดที่เปลี่ยนไปจากในตอนต้นเรื่องที่ต้องการอยู่อย่างสงบ ทำให้ลักษณะนิสัยและบุคลิกลักษณะภายนอกที่เกิดจากอารมณ์ของความรู้สึกโกรธแค้นของหินนั้นขัดแย้งกับตัวตนที่แท้จริงของหินอย่างชัดเจน หินจึงเป็นพระเอกในลักษณะที่ว่ามีความสับสนอยู่ในตัวเอง (Self –

Doubting Individual) ระหว่างศีลธรรมและความตั้งใจที่จะอยู่อย่างสงบกับความโกรธแค้นที่เกิดขึ้น
ในจิตใจของตนเอง

4.3 ความสามารถทางการต่อสู้

การใช้อาวุธในการต่อสู้ของหิน คือ การใช้โซ่ เนื่องจากน้องสาวของหินนั้นถูกฆ่าตายด้วย
โซ่ ซึ่งโซ่นี้จึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการปลดปล่อยความโกรธแค้นที่อยู่ในใจของหินและยังเป็นเครื่อง
ที่แสดงถึง “กฎแห่งกรรม” ที่ว่า “ใครประพฤติดนเช่นใดย่อมได้รับผลกระทบเช่นนั้น” อีกด้วย

ภาพที่ 47 อาวุธโซ่ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการปลดปล่อยความแค้นที่มีอยู่ในใจ

บทบาทของตัวละครที่ชื่อ เสือทิม นั้น ทำให้บทบาทการต่อสู้ของพระเอกมีความโดดเด่น
ขึ้นมาด้วยคำพูดของเสือทิมที่ว่า “มันมาคนเดียวแล้วก็ใช้โซ่เส้นเดียวมันก็เสียเปรียบอยู่แล้ว ถ้าใช้
ปืนบ่อนของฉันก็เสียหาย คนอย่างเสือทิมรักความยุติธรรม จะโกรธแค้นกันมาครั้งไหน จะจัดการ
กันอย่างไร ขออย่างเดียวต้องไม่มีเสียงปืน” ทำให้พระเอกอย่างหินได้แสดงความสามารถทางการ
ต่อสู้อย่างเต็มความสามารถ และเนื่องจากภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับอิทธิพลมาจากภาพยนตร์ควาบอย
ทำให้พระเอกต้องมีความสามารถอีกประการหนึ่ง คือ ความสามารถทางกริมา โดยภาพยนตร์ได้
ถ่ายทอดภาพลักษณ์ทางด้านนี้ของพระเอกให้มีความโดดเด่นด้วยการใช้การถ่ายทำในลักษณะการ
เคลื่อนกล้องภาพยนตร์ในแนวราบ (Pan) ทำให้พระเอกดูมีความชำนาญในการกริมาเป็นอย่างดี

ภาพที่ 48 การเคลื่อนกล้องภาพยนตร์ในแนวราบ (Pan) ในระหว่างที่หินกำลังกริมา

ด้วยภาพลักษณ์ของตัวละครที่เคยได้รับบทบาทเป็นพระเอกในภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ ที่มารับบทบาทที่มีความขัดแย้งกับพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ ทำให้พระเอกอย่าง หิน ภูธร นั้นมีความโดดเด่นขึ้นมาได้ คือ ลม (รับบทโดยไพโรจน์ ใจสิงห์) ซึ่งการนำนักแสดงที่รับบทเป็นพระเอกมาแสดงคู่กับสมบัติ เมทะนี และมีบทบาทที่ต้องอยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกันนั้นสามารถทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความรู้สึกเอาใจช่วยพระเอกในภาพยนตร์อย่างถึงที่สุด (ทวิชัยชญา ตั้งสหัสรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

4.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

เนื่องจากหินนั้นบวชจนได้เป็นถึง ท่านมหา แล้วทำให้หินเต็มไปด้วยความบริสุทธิ์ อ่อนโยน ละทิ้งกามารมณ์ เป็นผู้ที่ไม่มีเมตตาต่อผู้ทุกข์ยาก หรือที่เรียกว่าเป็นพระเอกในแบบ “The Spiritual Male” ทำให้พระเอกอย่างหินไม่ต้องการที่จะมีความรัก แต่ในภาพยนตร์จะเห็นความมีเสน่ห์ของ หิน ได้ 2 ประการ คือ ประการแรกหินจะใช้คำพูดในลักษณะที่เป็นคำชมและคำหวานต่อแฟนหลวงต่างๆ เช่น “จะมองแวตาก็ใส จะมองดูน้ำก็สวย” “เพียงความรู้สึกจริงใจที่คุณมีต่อผม ก็เกินคำขออนุญาตแล้วครับ” และประการที่สอง เห็นได้จากพฤติกรรมของแฟนหลวงที่มาหาหินที่บ้านไร่บ่อยครั้ง ซึ่งการกระทำดังกล่าวของแฟนหลวงแสดงถึงความมีเสน่ห์และดึงดูดใจ (An image is vivid and concrete) ของหินได้เป็นอย่างดี เพราะการที่ผู้หญิงมาหาผู้ชายที่บ้านบ่อยครั้งดูเป็นความไม่เหมาะสมในวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังใช้การตัดสลับภาพ เพื่อเปรียบเทียบความสุขระหว่างหินกับแฟนหลวงโดยใช้ภาพของหินกับแฟนหลวงที่กำลังเดินคู่กันระหว่างทางตัดสลับกับภาพของเปิดที่อยู่กันเป็นคู่ ดังภาพ

ภาพที่ 49 การตัดสลับระหว่างภาพของหินและแฟนหลวงกับเปิดคู่หนึ่ง

5. “สารวัตร กำปิ่น” จากภาพยนตร์เรื่อง ผ่าปิ่น

5.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

สารวัตรกำปิ่น หรือ ยศในขณะนั้นคือ พันตำรวจโทกำปิ่น เป็นตำรวจในสังกัดของตำรวจกองปราบปราม อายุประมาณ 40 ปี มีรูปร่างสูงใหญ่ ท่าทีที่คล่องแคล่ว มีน้ำเสียงที่มีความหนักแน่น และแววตาที่มีความมุ่งมั่น โดยการแต่งกายนั้นจะปรากฏให้เห็นอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1. การแต่งกายในเครื่องแบบตำรวจ ซึ่งจะมีเครื่องหมายบนหน้าอกเสื้อและบ่า ซึ่งมีความหมายดังนี้

ภาพที่ 50 สารวัตรกำปิ่นในเครื่องแบบนายตำรวจ

1. เครื่องหมายบนบ่าแสดงชั้นยศของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร พันตำรวจโท อันประกอบไปด้วยพระมหาพิชัยมงกุฏ และดาวสีเงิน 8 แฉก 2 ดวง ดังภาพ

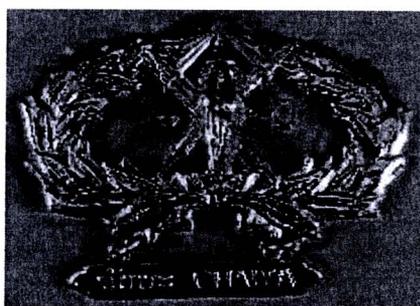
ภาพที่ 51 เครื่องหมายนายตำรวจชั้นยศ พันตำรวจโท

2. เครื่องหมายบริเวณแขนเสื้อ เป็นการบอกถึงพระเอกว่าเป็นตำรวจที่สังกัดอยู่ในหน่วยของตำรวจกองปราบปราม ดังภาพ

ภาพที่ 52 เครื่องหมายสังกัดตำรวจกองปราบปราม

3. เครื่องหมายบริเวณหน้าอกด้านขวาของตัวละคร เรียกว่า เหรียญชัยยะ ซึ่งเหรียญชัยยะนี้สามารถบอกถึงความเป็นพระเอกที่มีการใช้อาวุธและพร้อมรบกับทุกสถานการณ์ที่เกิดเหตุความไม่สงบได้เป็นอย่างดี ซึ่งความหมายของเหรียญชัยยะ นั้นมีดังนี้

ภาพที่ 53 เหรียญชัยยะ

หลักสูตรชัยยะเป็นหลักสูตรการฝึกยุทธวิธีทางด้านการรบขั้นพื้นฐาน เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีอาชีพตำรวจทุกคนที่ทำหน้าที่ทางด้านปราบปราม การที่จะฝึกหลักสูตรเหล่านี้ร่างกายของผู้ที่เข้าฝึกจะต้องมีความพร้อมเป็นเบื้องต้น โดยผู้ที่เข้ารับการฝึกสามารถปฏิบัติการหรือปฏิบัติหน้าที่ได้ในทุกสภาวะ ทุกพื้นที่ เมื่อเขาเหล่านั้นมีความพร้อม มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองแล้ว ความอดทนอดกลั้น ความคิดขยันยังงั่งใจ ความมีเหตุผลในการตัดสินใจใช้อาวุธก็จะเกิดขึ้นกับตำรวจทุกคน ตำรวจเป็นผู้ที่ได้รับสิทธิพิเศษในการพกพาและใช้อาวุธปืน ซึ่งเป็นอาวุธที่มีอานุภาพร้ายแรง การนำอาวุธชนิดนี้ออกมาใช้อาจจะทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายหรือถึงแก่ความตายในทันที การฝึกยิงปืนมากๆ โดยไม่เข้าใจหน้าที่และบทบาท รวมถึงไม่สามารถอดทนอดกลั้น ขาด

ความคิดไตร่ตรองความผิดถูก ไร้เหตุผล ผู้ที่ฝึกมาน้อยหรือไม่ได้รับการฝึกใด ๆ ก็ได้แต่คิดว่ามีป็นอยู่ที่เอว จะยิงเมื่อไรก็ได้ สุดท้ายก็จะนำความเดือดร้อนมาสู่ตัวเอง ครอบครัวยุบยับกับปัญหา และยังเดือดร้อนไปถึงหน่วยงานที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ด้วย ดังนั้น การฝึกจะสร้างคนให้เป็นผู้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยเหตุด้วยผลมีความอดทนอดกลั้นต่อความเหนื่อย ความเจ็บใจในทุกๆ ด้าน ซึ่งตำรวจจะต้องพร้อมรับทุก ๆ สถานการณ์ไม่เฉพาะ โจรใต้อย่างเดียวเท่านั้น เมื่อเรามีความพร้อมแล้วในหลักสูตรหรือวิชาอื่น ๆ ที่เข้าจะต้องเข้ารับการฝึกต่อไป โดยเฉพาะหลักสูตรการใช้อาวุธปืน ก็จะเกิดประสิทธิภาพตามมา (ภาณุวัฒน์ ไชยขจรรัตน์, สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2553)

4. เครื่องหมายปีกกรมชั้น 3

ภาพที่ 54 ปีกกรม

เป็นหลักสูตรที่ฝึกออกมาเพื่อความเป็นผู้นำในต้นสังกัดที่ตนเองได้เข้าไปทำงาน โดยมีจุดประสงค์ในการฝึกครั้งนี้คือ ต้องการเสริมสร้างวุฒิภาวะการเป็นผู้นำ ซึ่งจะสามารถไปเป็นผู้นำหน่วยได้ในอนาคต ต้องการเสริมสร้างสภาพกดดันทางจิตใจให้สามารถรองรับสภาพการทำงานที่กดดันในอนาคต ต้องการเสริมสร้างความเด็ดเดี่ยวทางจิตใจในการตัดสินใจ หรือเผชิญสภาวะคับขันในการทำงาน (ภาณุวัฒน์ ไชยขจรรัตน์, สัมภาษณ์, 5 พฤษภาคม 2553)

ส่วนการแต่งกายในลักษณะที่ 2 เป็นการแต่งกายที่เรียกว่าชุดครึ่งท่อน โดยจะท่อนล่างจะสวมกางเกงตำรวจส่วนท่อนบนจะสวมเสื้อยืดและมีเสื้อคลุมทับดังภาพ

ภาพที่ 55 สารวัตรกำปั่นในชุดครึ่งท่อน

อาจกล่าวได้ว่าการแต่งกายด้วยเครื่องแบบตำรวจนั้นเป็นการสร้างภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคล (An image is synthetic) ทั้งในด้านความเป็นผู้นำในต้นสังกัดของตนเองเห็นได้จากชั้นยศพันตำรวจโทและเครื่องหมายตำรวจกองปราบปราม ด้านความสามารถของการใช้อาวุธปืนและการรบพื้นฐาน โดยมีเหรียญชัยยะเป็นสิ่งที่รับรองความสามารถทางด้านนี้ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนการอดทนต่อการถูกกดดันจากสิ่งต่างๆ เห็นได้จากการมีโปรแกรมระดับที่หน้าอกด้านซ้ายและประกอบกับลักษณะท่าทางด้วยแล้ว ทำให้พระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ดูมีความเหมาะสมในอาชีพตำรวจ

5.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ด้วยภาระหน้าที่ในการเป็นตำรวจแล้ว ทำให้สารวัตรกำปั่นมีความเป็นผู้นำอย่างสูง จะเห็นได้ในการออกปฏิบัติหน้าที่ สารวัตรกำปั่นจะออกนำหน้าลูกน้องของตนเองอยู่เสมอ จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าบทบาทของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์เป็นตัวส่งเสริมความเด็ดเดี่ยวกล้าหาญของพระเอกที่พร้อมจะออกปฏิบัติภารกิจได้ทุกเมื่อ สอดคล้องกับความเป็นชายในรูปแบบที่เรียกว่า “The Epic Male” ซึ่งเป็นรูปแบบความเป็นชายที่สะท้อนถึงภาวะของการเป็นผู้นำ ส่วนของการตระหนักในหน้าที่ของตนเองนั้น สารวัตรกำปั่นได้ยึดอุดมการณ์ของตำรวจที่ว่า “เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ ทรูณาปราณีต่อประชาชน อดทนต่อความเจ็บใจ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก ไม่มักมากในลาภผล มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ดำรงตนในยุติธรรม กระทำการด้วยปัญญา รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต” เป็นที่ตั้งของการทำงาน และยังเห็นได้จากคำพูดที่พูดกับดวงสมรที่ว่า “ถ้าผมกลับไปอยู่ในเหตุการณ์เช่นนั้น ผมก็ต้องทำเช่นนั้นอีก” เป็นสิ่งที่เน้นย้ำถึงการตระหนักในหน้าที่ของบุคคลที่เป็นตำรวจได้เป็นอย่างดี ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของสารวัตรกำปั่นนั้น ภาพยนตร์ได้ใช้ภาพขนาดใกล้ (Close up) ของปืน เป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ของการได้ถอนความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในจิตใจของพระเอก สารวัตรกำปั่นจึงได้นำปืนที่ไม่สามารถที่จะปกป้องภรรยาตนเองได้มารักษาความถูกต้องในสังคม

ภาพที่ 56 ภาพขนาดใกล้ (Close up) ของอาวุธปืนและทำยิงปืน

นอกจากนี้ภาพขนาดใกล้ (Close up) ของอาวุธปืนในมือของสารวัตรกำปั่นยังแสดงถึงอารมณ์ของความรู้สึกเสียใจที่มีความหลังของการที่ภรรยาของตนเองถูกกระสุนปืนจนเสียชีวิต และจากคำพูดของสารวัตรกำปั่นที่ว่า “ปืนกระบอกนี้คือชีวิตของผม ถ้าผ่านมันออกมาได้จะเห็นอะไรหลายอย่างในนั้น ความรัก ความแค้น ความหลัง มันอยู่ในปืนกระบอกนี้ทั้งหมด” นอกจากนี้สารวัตรกำปั่นยังมีอารมณ์ของความรู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยวทุกครั้งหลังจากปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้น ทุกครั้งที่มองไปยังรอยกระสุนบริเวณประตูทางด้านคนขับของรถตนเอง โดยภาพยนตร์ใช้ภาพขนาดใกล้ (Close up) เผยให้เห็นรอยกระสุนเพื่อเป็นการสื่อความหมายของความรู้สึกของพระเอกอีกด้วย

5.3 ความสามารถทางการต่อสู้

ในภาพยนตร์เรื่องนี้เห็นความสามารถที่ชัดเจนที่สุดคือ ความสามารถทางการใช้อาวุธปืน ที่พระเอกจะมีความแม่นยำสูงจนได้รับฉายาจากสื่อมวลชนว่า “สารวัตรปืนโหด” สังเกตว่าคนร้ายที่ถูกสารวัตรกำปั่นยิงเสียชีวิตนั้น จะถูกยิงบริเวณหน้าอกทางด้านซ้ายและเสียชีวิตในทันที นอกจากนี้จะมีความแม่นยำของปืนพกแล้ว สารวัตรกำปั่นยังมีความสามารถในการใช้ปืนเล็กยาวติดลำกล้องเล็งระยะไกล โดยภาพยนตร์ได้ถ่ายทอดความชำนาญในด้านการใช้อาวุธปืนของสารวัตรกำปั่นออกมาในรูปแบบของภาพขนาดปานกลาง (Medium Shot) เพื่อให้เห็นถึงความสามารถในการใช้อาวุธปืนในพื้นที่แคบๆ และภาพขนาดใกล้ (Close up) ในขณะที่กำลังใช้อาวุธ ดังภาพ

ภาพที่ 57 ภาพขนาดปานกลาง (Medium Shot) ของการใช้อาวุธปืน

ภาพที่ 58 ภาพขนาดใกล้ (Close up) ของการใช้อาวุธปืนเล็กยาว

นอกจากความสามารถทางการใช้อาวุธแล้ว สารวัตรกำปั่นยังมีความสามารถในการต่อสู้กับบุคคลอื่นด้วยมือเปล่า เห็นได้จากการต่อสู้กับช้วน (รับบทโดยมานพ อัสวเทพ) โดยช้วนคิดว่าตนเองไม่สามารถที่จะประลองฝีมือทางการใช้อาวุธปืนกับสารวัตรกำปั่นได้ จึงทำการทำสู้อด้วยมือเปล่า ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าความสามารถสารวัตรกำปั่นนั้นมีในทุกๆ ด้านที่มองเห็นได้ชัด และตอบสนองในทุกภารกิจที่ตำรวจต้องพบเจอ (An image is vivid and concrete) นอกจากนี้ นักแสดงที่ได้รับบทเป็นช้วนคือ มานพ อัสวเทพ ได้กล่าวถึงบทบาทของตนเองที่ทำให้ภาพลักษณ์ของพระเอกมีความโดดเด่นไว้ดังนี้

“ผู้ร้ายกับพระเอกตัวก็ต้องเท่ากันอยู่แล้ว ศักดิ์ศรีก็ต้องเท่ากัน เขาต้องการให้พระเอกกับผู้ร้ายเชือดเฉือนกันอย่างหนัก เพราะฉะนั้นเวลาที่บู๊กันจะได้มีความสมน้ำสมเนื้อกัน บทของผู้ร้ายก็มี บทของพระเอกก็มี ซึ่งผู้ร้ายก็คือผู้ร้าย พระเอกก็คือพระเอก เวลาที่เล่นร่วมกันแล้วคนดูจะสนุก ถ้าผู้ร้ายมีความอ่อนหัดก็ไม่ได้ไปเสริมเขา พระเอกจะไม่มี ความหมายอะไรเลย มันต้องมีความสูสีกัน” (มานพ อัสวเทพ, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2553)

5.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ในช่วงกลางเรื่องจะเห็นได้ว่าสารวัตรกำปั่นนั้นมีครอบครัวที่อบอุ่น แต่ต้องมาสูญเสียภรรยาอันเป็นที่รักไประหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ชีวิตของสารวัตรกำปั่นได้ขาดสิ่งที่มาเติมเต็มในชีวิต เพราะฉะนั้นเมื่อได้มาพบกับดวงสมร สารวัตรกำปั่นจึงได้ใช้กรรมและชั้นเชิงในรูปแบบต่างๆ ที่จะพิชิตใจของดวงสมรให้ได้ อันสอดคล้องกับความเป็นชายในแบบที่เรียกว่า “The Chivalric Male” ที่กล่าวว่าเพศชายในแบบนี้รักการผจญภัย มีความจงรักภักดีต่อภรรยาแต่ในอีกมุมหนึ่งก็มีความต้องการที่จะมีความรักต่อสตรีเพศและปกป้องอันตรายที่มากับสตรีอันเป็นที่รัก นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังใช้อาวุธปืนที่สารวัตรกำปั่นใช้ในการไล่ถอนความผิดที่อยู่ใจ มาใช้เป็นเครื่องมือในการหาความรักจากดวงสมรอีก เห็นได้จากการที่มีการนำปืนที่ติดตัวกับตัวเองเสมอไปฝากกับดวงสมร และในตอนท้ายของเรื่องสารวัตรกำปั่นได้กล่าวกับดวงสมรไว้ว่า “ถ้าคุณฝ่าป็นออกดู จะพบว่าไม่มีอะไรเหลืออยู่เลยนอกจากความรักของผมที่ซุกซ่อนอยู่ในนั้น”

ภาพที่ 59 ปืนของสารวัตรกำปั่นที่อยู่กับดวงสมร

สรุปภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์บู๊ (Action)

ในภาพยนตร์บู๊ บุคลิกลักษณะภายนอกของพระเอกจำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความแข็งแรงซึ่งเปี่ยมไปด้วยความแข็งแกร่งที่พร้อมจะผจญภัยได้ทุกเมื่อ โดยเห็นได้จากความสวยงามของโครงสร้างทางร่างกายและองค์ประกอบด้านการแต่งกายเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของตัวละครและสถานการณ์ในภาพยนตร์ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างลักษณะเด่นให้กับตัวละครเพื่อเป็นที่น่าจดจำได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทของพระเอกในฐานะตำรวจซึ่งมีเครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่แสดงชั้นยศ หน้าที่ และความสามารถพิเศษนั้น ซึ่งผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดต่างๆ เป็นอย่างดีเพื่อความสมจริงและสมคุณค่าของภาพยนตร์

ในด้านบทบาททางการแสดงที่ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์สามารถจดจำได้โดยง่ายและดึงดูดความรู้สึกต่างๆ ของผู้ชมได้เป็นอย่างดี ทั้งการแสดงสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และแววตาของพระเอกจะเป็นตัวบ่งบอกถึงอุปนิสัยใจคอ และความรู้สึกนึกคิดในขณะนั้นที่จะสื่อมายังผู้ชมภาพยนตร์ เพื่อให้ผู้ชมเกิดมโนทัศน์ ความเชื่อ และความรับรู้เกี่ยวกับตัวละครนั้นๆ เช่น ความเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ ความมานะมุ่งมั่นในการปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ การปกป้องหญิงผู้เป็นที่รัก และการปฏิบัติภารกิจโดยยึดอุดมการณ์อันแรงกล้าเป็นที่ตั้ง

สำหรับลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกในบทบาทพระเอกนั้น จะขึ้นอยู่กับความเป็นมา ปุ่มหลัง หน้าที่ และภารกิจของตัวละครในภาพยนตร์แต่ละเรื่อง โดยอารมณ์และพฤติกรรมที่แสดงออกของตัวละครแต่ละตัวนั้น ล้วนแล้วแต่มีที่มาและเหตุผลทั้งสิ้น โดยบทบาทของพระเอกนั้น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของโจร ตำรวจ หรือทหาร จะยึดหลักของความถูกต้อง ความยุติธรรม ความเที่ยงธรรม ความเป็นผู้นำ และความอดทนอดกลั้น แต่จะมีรายละเอียดของอุปนิสัยที่แตกต่างกันออกไป เช่น ในบทบาทของผู้ที่ผ่านการบวชเรียนแล้ว จะมีความสงบ บริสุทธิ์ อ่อนโยน และมีเมตตา ในบทบาทของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ จะแสดงถึงความเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ ความเป็นผู้นำ อุดมการณ์ ในบทบาทของบุคคลที่ขาดความรักความอบอุ่น ก็แสดงถึงการไขว่คว้าหาความรัก อุทิศตนเพื่อปกป้องหญิงผู้เป็นที่รัก เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ สมบัติ เมทะนี ได้แสดงออกมาให้ผู้ชมได้เห็นทางสีหน้า แววตา และท่าทางได้อย่างสมจริง ทำให้ผู้ชมรับรู้ถึงสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ และเชื่อว่ามีตัวละครนั้นอยู่จริง นอกจากนี้การใช้ขนาดและมุมของภาพในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพขนาดใกล้ (Close up) ภาพมุมต่ำ (Low Angle) และภาพมุมสูง (High Angle) ก็เป็นการเน้นให้เห็นถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครในสถานการณ์นั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

บทบาทของพระเอกในภาพยนตร์บู๊ที่สำคัญอีกประการหนึ่งได้แก่ความสามารถทางการต่อสู้ โดยในภาพยนตร์แต่ละเรื่องจะมีการวางเรื่องราวที่มา ให้พระเอกมีความสามารถในการต่อสู้ที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป เช่น การต่อสู้ด้วยมือเปล่า การต่อสู้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ในพื้นที่แคบบนรถไฟ บนเครื่องบิน การใช้มวยกังฟู และการใช้อาวุธสงคราม ซึ่งบทบาทนี้อาจอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง และความสามารถทางการแสดงทั้งของพระเอกและตัวร้าย รวมถึงเทคนิคการถ่ายภาพล้วนแล้วแต่ช่วยขยับเน้นให้พระเอกมีความเก่งกล้าสามารถ อาจหาญ และเป็นไปเพื่อความสมจริงของภาพยนตร์ทั้งสิ้น อีกสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับบทบาทของพระเอกนั้น ก็คือศักยภาพด้านความรัก ซึ่งเป็นตัวดึงดูดความสนใจของผู้ชมภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี ทำให้การดำเนินเรื่องน่าสนใจ และน่าติดตาม ความรักของพระเอกในภาพยนตร์บู๊นั้นมักเกิดจากความรู้สึกต้องการปกป้องหญิงผู้เป็นที่รักให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ โดยพระเอกต้องมีรูปร่างหน้าตาที่เป็นที่สะดุดตากับเพศตรงข้าม มีเสน่ห์ อบอุ่น อ่อนโยน และมีความเป็นสุภาพบุรุษ ในขณะเดียวกันก็มีการใช้วาทศิลป์ที่คารมคมคาย เพื่อพิชิตใจนางเอก นอกจากนี้ ยังมีการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อแสดงถึงความรักของพระเอกและนางเอกด้วย เช่น การตัดภาพสลับกับภาพของธรรมชาติต่างๆ เพื่อเปรียบเปรยความรักของทั้งสองคน การวางองค์ประกอบของภาพและการถ่ายภาพจากมุมต่างๆ เป็นต้น

ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ชีวิต

6. “รัก” จากภาพยนตร์เรื่อง รักนิรันดร์

6.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

รัก อายุประมาณ 33 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนในตัวจังหวัดอุบลราชธานี แต่ด้วยความที่พ่อแม่เสียชีวิตตั้งแต่เด็ก ทำให้รักขาดคนคอยอบรมเลี้ยงดู ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ ทำให้รักต้องหันมาเป็นโจรที่คอยออกปล้นเพื่อหวังแค่เงินทองเพื่อนำมาประทังชีวิตซึ่งลักษณะการแต่งกายของรักนั้นปรากฏโดยภาพรวมใน 2 ลักษณะ คือ 1. การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าชุดดำและมีผ้าปิดหน้าเพื่ออำพรางตนในการออกปล้น ในการเป็นโจรนั้นสิ่งที่มีคืออาวุธปืน อันเป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ถึงความโหดร้าย ความมีอำนาจและเป็นการยืนยันถึงความสำเร็จในการออกปล้น นอกจากนี้ยังถูกใช้เป็นการลดทอนอำนาจของฝ่ายถูกปล้นอีกด้วย ดังจะเห็นได้ว่ามีการใช้อาวุธปืนจ่อไปที่ตัวนางเอก ดังภาพ

ภาพที่ 60 การนำอาวุธปืนจ่อไปที่ตัวของนางเอก

2. การแต่งกายในเครื่องแบบทหาร เป็นการบอกถึงสภาพสังคมของประเทศลาวในยุคนี้ว่าเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้ต้องมีทหารของชาวต่างชาติเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศลาว นอกจากนี้ลักษณะภายนอกของพระเอกในเรื่องนี้ที่โดดเด่นคือ การมีกล้ามเนื้อที่สวยงาม อันเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าพระเอกนั้นต้องมีความพร้อมทางร่างกายในการที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิต และเป็นสิ่งที่ทำให้นางเอกมีความรู้สึกปลอดภัยเมื่อได้อยู่ใกล้กับพระเอก ดังภาพ

ภาพที่ 61 กล้ามเนื้อของนายรัก

ลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของพระเอกให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริง (An image is passive) ในภาพยนตร์ที่พระเอกต้องพบเจอ และยังสามารถสะท้อนรูปแบบความเป็นชายในแบบที่เรียกว่า “The Chivalric Male” ได้อีกด้วย

6.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะนิสัยของรักสามารถเห็นได้ชัดเจนในช่วงที่เจอกับระทมในครั้งแรก คือ การไม่ชอบใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีเพศและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อปกป้องสตรีที่ตนเองรัก ซึ่งสามารถสะท้อนภาพของความเป็นชายในรูปแบบของ “The Chivalric Male” ได้เป็นอย่างดี ในส่วนของอารมณ์ของความรู้สึกของรักนั้น อันเนื่องมาจากการที่รักนั้นขาดความรักความอบอุ่นในวัยเด็ก ทำให้เมื่อรักได้พบกับระทมแล้ว รักจึงต้องการไขว่คว้าหาความรักจากระทม แต่เมื่อต้องพบเจอกับอุปสรรคที่เข้ามาขัดขวางความรักของตนเองแล้วทำให้รักได้แสดงอารมณ์ของความรู้สึกก้าวร้าว (Aggressive) ออกมาอย่างชัดเจน เป็นผลมาจากแรงขับทางเพศ (Sex Drive) ทำให้รักได้ออกติดตามหระทมอย่างถึงที่สุด และในช่วงที่ยังตามหาไม่พบนั้น รักจึงเกิดอาการเก็บกด (Repression) ทำให้ระทมออกมาในลักษณะที่เรียกว่าการสิ่งมาทดแทน (Displacement) เพื่อเป็นการระบายอารมณ์ ออกมากับแก้วเหล้า โดยภาพยนตร์ได้ใช้ภาพขนาดใกล้ (Close up) เพื่อเผยให้เห็นความแรงที่เกิดจากแรงกระแทกแก้วเหล้าของรักจนทำให้เหล้านั้นกระเด็นออกมาจากแก้ว ดังภาพ

ภาพที่ 62 ภาพขนาดใกล้ (Close up) ของแก้วเหล้า

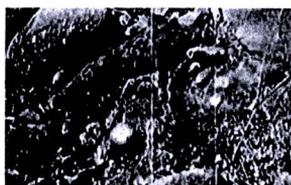
ผลจากความรักทำให้รักได้แสดงออกถึงความก้าวร้าว (Aggression) อีกสิ่งหนึ่งคือ การถูกปฏิเสธจากการไปทวงสร้อยคอคืนจากเมฆ ทำให้รักต้องใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจปัญหา ซึ่งเป็น การกระทำที่ขัดแย้งในตัวของรักเองทางด้านความมั่นคงทางจิตใจ (Integrity) กับความไม่ไว้วางใจผู้อื่น (Mistrust) หรืออาจกล่าวได้ว่าความรักนั้นมีอิทธิพลต่อชีวิตของรักอย่างมากที่สุด

6.3 ความสามารถทางการต่อสู้

เนื่องด้วยสภาพสังคมในประเทศลาวในยุคนั้นยังมีความไม่สงบเกิดขึ้น ประกอบกับการเป็นโจรทำให้รักต้องมีความสามารถในการใช้อาวุธปืน ดังจะเห็นว่ารักมีการพกปืนอยู่ตลอดเวลา และความสามารถทางการต่อสู้ด้วยมือเปล่า ซึ่งตัวละครที่ชื่อ เมฆ นั้นทำให้ความสามารถทางการต่อสู้ด้วยมือเปล่าของรักมีความโดดเด่นมากขึ้น กล่าวคือ เมฆนั้นมีโครงสร้างทางร่างกายที่ใหญ่กว่ารัก แต่เมื่อเวลาที่ทั้งสองคนต้องต่อสู้กัน ฝีมือการต่อสู้ของทั้งสองคนมีความเท่าเทียมกันจึงไม่สามารถที่จะมองเห็นความพ่ายแพ้ของรักที่มีต่อเมฆได้ ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้พระเอกมีความเก่งกาจ กล้าหาญ ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความเชื่อในความสามารถทางการต่อสู้ของพระเอก (An image is believable) ถึงแม้ว่าตนเองจะมีรูปร่างที่เสียเปรียบแต่ยังคงไว้ซึ่งความสามารถทางการต่อสู้

6.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

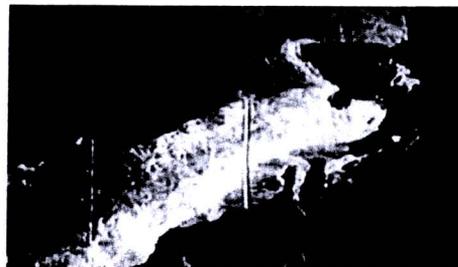
รักได้เกิดความรักต่อระทมขึ้นในทันทีที่ที่แรกพบ หลังจากนั้นรักได้สร้างความประทับใจต่างๆ ให้เกิดกับระทมทำให้ทั้งสองฝ่ายต่างรักกัน ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาขวางกั้น ทั้งสองคนได้ใช้พลังแห่งความรักฝ่าฟันออกมาได้ ซึ่งรักได้ใช้ความสามารถในการโน้มน้าวใจ (The Ability to Convince Others) โดยใช้วาทศิลป์ผ่านเพลงเพื่อบอกความรักที่มีต่อระทม โดยมีใจความว่า “หากตราบไคสายนที่ยังรินไหล สุ่มหาชลาถัยกระแสนินธุ์ เกลียวคลื่นยังกระทบฝั่งเป็นอาจฉิน เป็นนิจสินตราบนั้นฉันรักเธอ เช่นตะวันนั้นยังคงตรงต่อเวลา แน่นอนนักรักของฉินสม่าเสมอ เช่นกับฉันมั่นคงตรงต่อเธอ ฉันทรักเธอเสมอ ฉันทรักเธอชั่วฉินจิรันดร” ในภาพยนตร์ยังใช้ภาพของธรรมชาติต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบความรักของทั้งสองคนอีกด้วย ดังภาพ

หากตราบไคสายนที่ยังรินไหล

ลุ่มหาลาถัยกระแสดินธุ์

เกลียวคลื่นยังกระทบฝั่งเป็นอาฉิน

ภาพที่ 63 การเปรียบเทียบความรักระหว่างรักกับระทม

7. “ธำรง” จากภาพยนตร์เรื่อง แผ่นดินของเรา

7.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

ธำรงเป็นหนุ่มใหญ่อายุประมาณ 40 ปี มีอาชีพในการทำไร่ที่บ้านเกิดของตนเอง ณ หุ่งวัวแล่น ตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ซึ่งการมีอาชีพทำไร่นี้ธำรงจำเป็นต้องพกปิ่นลูกซองในการออกตรวจพื้นที่ของตนเองอยู่เสมอ ซึ่งปิ่นลูกซองเปรียบได้เป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ของความเป็นพระเอกที่ต้องมีความแข็งแรง การปกป้องในสิ่งที่ตนเองรัก ตลอดจนการที่เพศหญิงอยู่ใกล้แล้วรู้สึกปลอดภัย ในส่วนของการแต่งกายของธำรงนั้นจะปรากฏให้เห็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการแต่งกายคล้ายควาบอย โดยต้องสวมหมวกอยู่ตลอดเวลาและมีการพกปิ่น ซึ่งการแต่งกายในลักษณะนี้หมายถึงการเป็นนักสู้ ผู้กล้าในการเอาชนะธรรมชาติ เพื่อความสงบสุขของบ้านเมืองและในภาพยนตร์ได้ใช้ภาพมุมต่ำ (Low Angle) ในการนำเสนอภาพของธำรงในมุมมองของภักคินี เพื่อให้เห็นถึงลักษณะของควาบอยที่มีความสง่างามดังภาพ

ภาพที่ 64 ภาพของธำรงในมุมมองของภักคินี

ส่วนการแต่งกายในลักษณะที่ 2 เป็นการแต่งกายโดยธำรงสวมเสื้อเชิ้ต ใต้อสูท ผูกเนกไท เป็นการแต่งกายในแบบสากลสมัยนิยม เห็นได้จากงานแต่งงานระหว่างใหญ่กับนเรนทร์ ดังภาพ

ภาพที่ 65 การแต่งกายในชุดสากลสมัยนิยมของธำรง

ลักษณะการแต่งกายดังกล่าวทำให้เห็นภาพลักษณ์ของพระเอกในลักษณะที่พระเอกมีการทำธุรกิจ การค้าขายเพื่อความอยู่รอดของตนเองและต้องการการยอมรับจากสังคมหรือที่เรียกว่า “The Bourgeois Male”

7.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

เนื่องจากธำรงเป็นคนที่มียาอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน ทำให้เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะของความเป็นผู้ใหญ่ และลักษณะนิสัยที่สำคัญของธำรง คือ การให้อภัย ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากกับเหตุการณ์ในภาพยนตร์เพราะเนื่องจากเนื้อหาในภาพยนตร์ได้แสดงถึงความสูญเสียผู้หญิงอันเป็นที่รักของพระเอกไปเนื่องจากผู้หญิงได้ไปคบหากับผู้ชายคนใหม่ ซึ่งลักษณะนิสัยในด้านการให้อภัยของพระเอกนี้เองทำให้พระเอกดูมีความเป็นผู้ชายที่ยิ่งใหญ่ สมกับความเป็นสุภาพบุรุษอย่างยิ่ง (ทวิชัยชอุระ ตั้งสหัสรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

ในส่วนของอารมณ์ของความรู้สึกของธำรงนั้นมีปรากฏให้เห็นดังนี้

1. อารมณ์ของความรู้สึกถึงความรักอันเกิดมาจากแรงขับเคลื่อนทางเพศ (Sex Drive) ส่งผลให้ธำรงมีความสุขทุกครั้งเมื่อได้พบกับภักคินี จะเห็นใบหน้าที่แปดเปื้อนไปด้วยรอยยิ้ม คำพูดที่มีความอ่อนหวานและการกระทำที่มีความอ่อนโยน อันเป็นพฤติกรรมที่สุภาพบุรุษพึงปฏิบัติต่อสุภาพสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีที่ตนเองรัก

2. อารมณ์ของความรู้สึกเสียใจ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นผู้ชายแบบใหม่ (The New Male) ที่ตนเองผิดหวังกับคนรักของตนซึ่งเป็นการแต่งงานที่เกิดจากความรัก (Romantic Marriage) ทำให้ชัดเจนแสดงอารมณ์ออกมาทางใบหน้าอย่างชัดเจน โดยภาพยนตร์ใช้ภาพขนาดใกล้ (Close up) ในลักษณะภาพมุมต่ำ (Low Angle) ดังภาพ

ภาพที่ 66 ภาพขนาดใกล้ (Close up) เผยให้เห็นการแสดงอารมณ์ผิดหวังของพระเอก

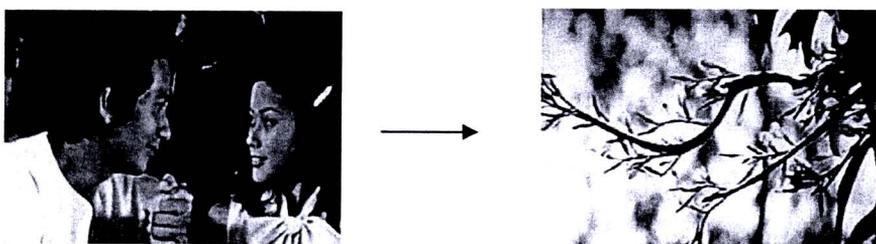
เมื่อธำรงต้องพบเจอกับเหตุการณ์ที่ร้ายแรงที่สุดในชีวิตที่ว่า “คนที่ตนเองรักมากที่สุดกลับกลายเป็นคนที่ทำให้ตนเองเสียใจมากที่สุด” ทำให้ธำรงตกอยู่ในห้วงภาวะที่เรียกว่าเกิดความสับสนในตัวเอง (Self Doubting Individual) ระหว่างความรักกับความเสียใจและการให้อภัย

7.3 ความสามารถทางการต่อสู้

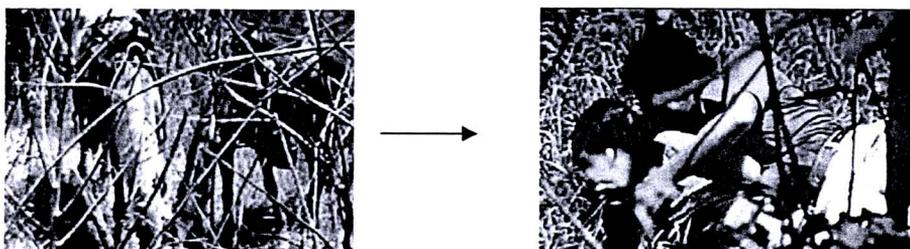
ความสามารถทางการต่อสู้ของธำรงที่เห็นได้ชัดคือ การต่อสู้ด้วยมือเปล่า จากเหตุการณ์ที่ธำรงเข้าไปช่วยภักคินีออกจากโรงแรมที่ภักคินีเป็นโสเภณียู่ ส่วนการต่อสู้ที่สำคัญที่สุดของธำรง คือ การต่อสู้โดยใช้ความรัก การให้อภัยกับคนที่ตนเองรักเป็นอาวุธในการต่อสู้ ด้วยคำพูดที่ว่า “ไม่รัก ไม่ตำหนอก สูงเกินค่าเกินกว่าที่อาจะนึกด้วยซ้ำ ภักมีสิทธิ์ที่จะทำ ควรทำ และทำดีที่สุดแล้ว สู้อย่างถึงที่สุดแล้ว ถ้าถึงเพียงนี้แล้วมันจะตกต่ำหรือลำบากยากแค้นลงไปอีก ภักสู้ไม่ไหวก็ไม่ต้องอาย กลับไปเถอะ กลับไปจิวเวห หรือไม่ก็กลับไปทุ่งวัวแล่น ที่นั่นมันแผ่นดินของเรา มันยังเป็นของอาและภัก และของพวกเราทุกๆ คนเสมอ เดียวนี้ไม่มีคุณเพทายที่ภักจำเป็นต้องไปดูใจแต่อา ก็ไม่ละความพยายามที่จะตามภัก เพราะอาเนี่ยถึงตลอดเวลาว่าชีวิตของอา ทุ่งวัวแล่น หล้าทุกเส้นทรายทุกเม็ด น้ำทะเล นก ปลา ทุกอย่างของที่นี่นั่นต้องการเธอ รักเธอเหมือนอย่างฉัน” อาจกล่าวได้ว่าการต่อสู้ของธำรงเป็นการต่อสู้กับความรู้สึกเจ็บปวดของตนเอง โดยธำรงได้ใช้การให้อภัยเป็นเครื่องมือในการเอาชนะทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งถือได้ว่า “การให้อภัยเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ที่สุด”

7.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

สถานะของธำรงในช่วงแรกคือ ไม่มีคู่ครองเนื่องจากคู่ครองได้เสียชีวิตไป จนเมื่อธำรงได้มาพบกับภักคินี ทำให้ภักคินีเกิดความประทับใจกับรูปลักษณ์ภายนอก (Appearance) ของธำรง จนภักคินีเปลือยตัวเรียกธำรงบ่อยครั้งว่า “คุณอาควบอย” อันแสดงให้เห็นถึงความเสน่ห์ (Charisma) ของธำรง หลังจากนั้นธำรงได้ใช้วาทศิลป์ในการพูดคุยกับภักคินีในขณะที่กำลังตกอยู่ในห้วงแห่งความรัก ซึ่งปรากฏคำพูดนั้นดังนี้ “ถ้าเป็นคนอื่นฉันก็ต้องช่วยเหมือนกันทุกคน แต่สำหรับภัก คณินี ต้องช่วยเป็นพิเศษและฉันคิดว่าต้องการเธอเสมอ” “ภักคินี เธอเป็นผู้หญิงคนเดียวที่ทำให้ฉันรู้ว่าตนเองมีค่ามากขึ้นและฉันขอบอกว่าคุณจะรักเธอและคิดว่าฉันจะรักเธอตลอดไปชั่วชีวิต” จากที่กล่าวมานั้นทำให้ทราบว่าภักคินีได้มองเห็นธำรงเป็นควบอยนั้น เป็นการให้ความหมายสำหรับตัวภักคินีเอง (Make Sense) ที่ว่าธำรงนั้นมีลักษณะท่าทางที่คล้ายควบอย มีความอบอุ่นในรูปแบบของความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้ภักคินีเกิดความประทับใจอย่างมาก อันเป็นภาพลักษณ์ของพระเอกที่อยู่ระหว่างจินตนาการกับความจริงของภักคินี (An image is ambiguous) นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังได้ใช้ภาพเป็นการเปรียบเทียบความรักของคนทั้งสองโดยการเคลื่อนกล้องใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรกใช้การทิลท์ขึ้น (Tilt up) เพื่อเปลี่ยนภาพธำรงกับภักคินี เป็นภาพของดอกไม้ที่กำลังผลิบาน ส่วนลักษณะที่ 2 คือการเคลื่อนกล้องภาพยนตร์ในแนวราบ (Pan) จากซ้ายไปขวาเพื่อเปลี่ยนจากภาพม้าที่อยู่เป็นคู่ให้เห็นถึงการอยู่เป็นคู่ของธำรงและภักคินี ดังภาพ

ภาพที่ 67 การเปรียบเทียบความรักระหว่างธำรงและภักคินีกับดอกไม้ที่กำลังผลิบาน

ภาพที่ 68 การเปรียบเทียบความรักระหว่างธำรงและภักคินีกับม้าที่อยู่เป็นคู่

8. “อาเดียว” จากภาพยนตร์เรื่อง สลักจิต

8.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

อาเดียวเป็นหนุ่มใหญ่วัยกลางคน อายุประมาณ 40 ปี มีฐานะร่ำรวยสังเกตได้จากการมีรถยนต์ และการแต่งกาย โดยการแต่งกายจะปรากฏให้เห็นในลักษณะโดยรวมคือ การสวมชุดทำงานตลอดเวลาและมีภารกิจในการต้องออกไปศึกษาต่อยังต่างประเทศเป็นเวลา 5 ปี อันสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นพระเอกสมัยใหม่ในการออกไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่แล้วหรือเรียกว่า “The Renaissance Male” และเมื่อพิจารณานุคลิกลักษณะภายนอกของอาเดียวแล้วความเป็นพระเอกของอาเดียวยังถูกนิยามด้วยความหล่อและการมีเสน่ห์ (Charisma) จะเห็นว่ามีคุณสมบัติตรงตามลักษณะของตัวละครที่มีเสน่ห์ดังชุดทั้ง 6 ประการที่ เออร์วิน ชิฟเฟอร์ (Irvine Schiffer) (Ken Dancyger and Jeff Rush, 1995 : 114) ได้กล่าวไว้คือ

- การเป็นคนแปลกแยก โดดเดี่ยว (An Element of Foreignness) จากการที่ต้องอยู่ห่างไกลจากคนที่ตนเองรักเพื่อไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ
- การเป็นคนที่มีข้อบกพร่องในตนเอง (A Subtle Imperfection)
- มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจบางประการ (A Calling of Sense of Mission) ในการที่จะก้าวข้ามความสัมพันธ์ระหว่างอากับหลานเป็นคู่อริ
- มีความก้าวร้าวต่อบางสิ่งบางอย่าง (Polarized Aggression or Intensity) คือ อาเดียวจะมีการต่อต้านบุคคลที่เข้ามาในชีวิตของสลักจิต แต่อาเดียวไม่สามารถที่จะแสดงอาการที่แท้จริงออกมาได้
- มีความลึกลับทางเพศ (A Sexual Dimension) และสามารถโน้มน้าวใจผู้อื่น (The Ability to Convince Others) เห็นได้จากการที่อาเดียวเป็นบุคคลแรกที่สามารถสร้างรอยยิ้มและความประทับใจให้เกิดในตัวของสลักจิตได้

8.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

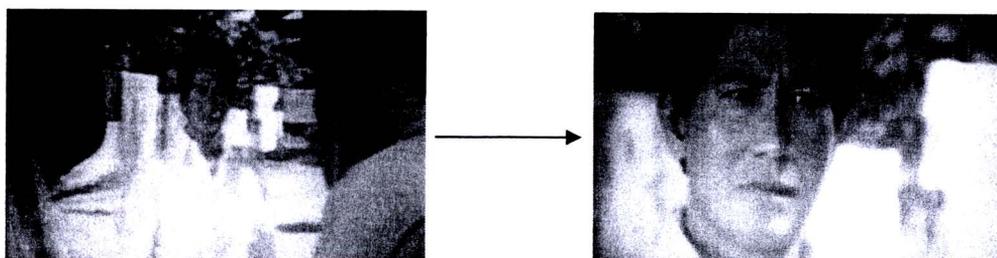
เนื่องจากความเป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน ทำให้อาเดียวมีความนิ่ง เป็นคนที่มีวุฒิภาวะสูง มีการใช้เหตุผลเป็นที่ตั้งในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ นอกจากนี้วีริยะ พงษ์อาจหาญ ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของพระเอกไว้ว่า “อาเดียวมีความเป็นสุภาพบุรุษ มีความเข้าใจ เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีเหตุผล” (วีริยะ พงษ์อาจหาญ, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2553) และโดยส่วนลึกแล้ว

อาเด็ยวมีความวิตกในความรักของตนเอง ซึ่งเป็นความรักต่างวัยระหว่างอากับหลานอันเกิดจากความขัดแย้งของความมั่นคงทางจิตใจ (Integrity) กับกรอบของสังคม (Social Setting) ทำให้เห็นถึงอารมณ์ของความรู้สึกต่างๆ ของอาเด็ยว ดังนี้ อารมณ์ของความรู้สึกแตกต่าง (Alienation) อารมณ์ของความเหงา (Loneliness) และอารมณ์ที่ก้าวร้าว (Aggressive)

1. อารมณ์ของความรู้สึกแตกต่าง คือ ความรู้สึกของอาเด็ยวที่ว่าอายุของคนที่คุณเองรักกับตนเองมีความแตกต่างกันมากและยังอยู่ในสถานะระหว่างอากับหลานอีกด้วย ทำให้อาเด็ยวได้แสดงออกในลักษณะที่เรียกว่า การแยกตัว (Isolation) ออกมาเพื่อรักษาระยะห่างระหว่างตนเองกับสลักจิต และป้องกันการถูกกล่าวหาจากสังคม ทำให้เกิดอาการการเก็บกด (Repression) ความรู้สึกนี้ไว้ภายในจิตใจตลอดมา โดยอาเด็ยวได้ระบายความรู้สึกนี้ออกมาผ่านทางจดหมายที่เขียนมาถึงสลักจิต เพราะว่า การเขียนจดหมายเป็นหนทางเดียวที่ทำให้ตนเองได้ใกล้ชิดกับสลักจิต

2. อารมณ์ของความรู้สึกเหงา เป็นผลมาจากการทราบข่าวเรื่องการหมั้นของสลักจิต ทำให้อาเด็ยวต้องถอยออกห่างเพราะปฏิเสธที่จะยอมรับความจริง จนทำให้เห็นว่าอาเด็ยวเป็นคนที่บกพร่องในช่วงที่เรียกว่า “Oral Stage” เนื่องจากเมื่อตนเองเกิดอารมณ์เหงาและอยู่ตัวคนเดียว อาเด็ยวจะระบายอารมณ์นี้ด้วยการสูบบุหรี่และดื่มสุรา อันเป็นทางระบายออกของอารมณ์เหงาในลักษณะที่ไปลงกับการกระทำบางอย่างที่ไม่ได้เป็นต้นเหตุของปัญหา (Displacement)

3. อารมณ์ของความรู้สึกก้าวร้าว เกิดจากการหึงหวง (Jealousy) และไม่พอใจในการกระทำของสลักจิต โดยที่อาเด็ยวจะไม่แสดงอาการของความก้าวร้าวออกมาโดยตรง เนื่องจากการเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะสูงประกอบกับการเป็นคนที่ใช้เหตุผล ทำให้อาเด็ยวแสดงออกโดยการสอบถามและว่ากล่าวตักเตือนแทน และในภาพยนตร์ได้เผยให้เห็นถึงการแสดงอารมณ์ของอาเด็ยวออกมาผ่านทางสีหน้าของอาเด็ยว โดยที่มีบุคคลสองคนที่เป็นตัวควบคุมไม่ให้อาเด็ยวแสดงออกถึงอารมณ์ของความก้าวร้าวออกมา ซึ่งใช้การเปลี่ยนขนาดภาพจากภาพขนาดปานกลาง (Medium Shot) โดยมีฉากหน้า (Foreground) เป็นธเนศและเพียงเพ็ญ เป็นภาพขนาดใกล้ (Close up) ดังภาพ

ภาพที่ 69 ภาพขนาดปานกลาง (Medium Shot) เปลี่ยนเป็นภาพขนาดใกล้ (Close up)

8.3 ความสามารถทางการต่อสู้

การต่อสู้ของอาเด็ยวเป็นการต่อสู้กับความขัดแย้งในสถานภาพของอากับหลาน และต่อสู้กับคนรอบข้างที่เข้ามาในชีวิตของสลักจิต ทำให้อาเด็ยวต้องใช้ความอดทนอย่างสูงประกอบกับการใช้ความรักที่จริงใจต่อสลักจิตเข้ามาเป็นตัวทำลายกำแพงที่กั้นสถานภาพระหว่างอากับหลานให้เปลี่ยนเป็นคู่รักให้ได้ ซึ่งการต่อสู้ของอาเด็ยวเป็นการต่อสู้กับฐานะทางสังคมด้วย เพราะการที่ผู้ใหญ่ที่มีอายุ 40 ปี แต่งงานกับผู้หญิงที่มีอายุ 18 ปี นับว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมในทางสังคมไทย (ทวิชัยชญา ตั้งสหะรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553) นอกจากนี้อาเด็ยวยังต้องใช้ความเข้มแข็งของจิตใจอย่างสูงเนื่องจากอาเด็ยวต้องทำในสิ่งที่ขัดแย้งกับความรู้สึกตนเองอย่างมากในการนำความรู้สึกรักของเพื่อนตนเองไปบอกกับคนที่ตนเองรักแต่กลับถูกปฏิเสธออกมา ทำให้อาเด็ยวแสดงปฏิกิริยาออกมาโดยการบิดเบือนความรู้สึกตนเอง (Reaction Formation) ซึ่งตนเองเกิดความสบายใจที่สลักจิตปฏิเสธความรักของเพื่อนตนเอง แต่ตนเองนั้นกลับแสดงอาการนั้นออกมาไม่ได้

8.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ด้วยความที่อาเด็ยวเป็นผู้ใหญ่ที่มีลักษณะอ่อนน้อมซึ่งคล้ายกับภาคภูมิที่เป็นพ่อของสลักจิต ทำให้สลักจิตเกิดความประทับใจในครั้งแรกที่ได้พบกับอาเด็ยว (First Impression) หลังจากนั้นทั้งสองคนได้เกิดความรักขึ้น โดยอาเด็ยวได้ให้แหวนประจำตระกูลภักดีบดินทร์ อันเป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ของการบอกรักสลักจิต เพราะว่าแหวนวงนี้ต้องให้เฉพาะคนที่จะมาเป็นผู้ชีวิตของตนเองเท่านั้น นอกจากนี้อาเด็ยวยังได้ใช้จดหมายที่เขียนมาถึงสลักจิตขณะที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศเพื่อแสดงความรัก ความห่วงใยที่มีต่อสลักจิต ตลอดจนการใช้วาทศิลป์กับสลักจิตเมื่อตนเองสมหวังในความรักดังคำพูดที่ว่า “อาอยากป่วยอยู่อย่างนี้ เพราะอาจะได้มีจอยอยู่ใกล้ๆ อย่างนี้ตลอดไป” “จอยต้องเข้ามาใกล้กว่านี้อีก เข้ามาอยู่ในหัวใจของอา” นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังได้ใช้กรอบภาพในการเผยให้เห็นถึงความรักของทั้งสองคนที่อยู่กันอย่างมีความสุขอีกด้วย ดังภาพ

ภาพที่ 70 การใช้กรอบภาพเพื่อแสดงความรักของอาเด็ยวกับสลักจิต

สรุปภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ชีวิต (Drama)

ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ชีวิต จะสะท้อนภาพของผู้ชายที่บูชาความรัก มีความเสียสละอย่างสูงและมีความมั่นคงทางจิตใจที่หนักแน่น โดยการแต่งกายของพระเอกสามารถบอกถึงสภาพของสังคมที่พระเอกใช้ชีวิตอยู่ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ในภาพยนตร์เรื่อง “แผ่นดินของเรา” (2519) พระเอกจะสวมชุดในลักษณะเรียบง่ายหรือเป็นชาวสวนอันเป็นการสะท้อนถึงการใช้ชีวิตและอาชีพของพระเอก ในภาพยนตร์เรื่อง “รักนิรันดร์” (2513) พระเอกจะแต่งกายในลักษณะคล้ายทหารทำให้สามารถรับรู้ถึงสภาพสังคมของประเทศลาวในยุคนั้นว่ายังเป็นสภาพสังคมที่ยังไม่สงบ ส่วนในภาพยนตร์เรื่อง “สลักจิต” (2522) พระเอกจะมีการแต่งกายในรูปแบบที่เรียกว่า ชุดสากล ทำให้ทราบถึงฐานะความเป็นอยู่ของพระเอกได้ดียิ่งขึ้น ในส่วนของลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของพระเอกนั้น เห็นได้ชัดในเรื่องของการเป็นผู้ใหญ่ เนื่องจากเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น พระเอกจะใช้เหตุผลในการตัดสินใจหานั่นๆ ทำให้ดูเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่เคารพของคนรอบข้าง จนบางครั้งการเผชิญปัญหาของพระเอกทำให้พระเอกเกิดความรู้สึกขัดแย้งในตัวเองระหว่างเหตุผลกับความรู้สึก ถึงแม้ว่าปัญหาบางเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่ความรู้สึกอยู่เหนือเหตุผลก็ตาม ทำให้เห็นความสามารถในการต่อสู้ของพระเอกที่ชัดเจนในการต่อสู้กับความขัดแย้งภายในจิตใจของตนเอง ต่อสู้กับความรู้สึกสับสนภายในตนเอง โดยพระเอกจะใช้ความมั่นคงทางจิตใจ การให้อภัยและการเสียสละหรือความคิดของตนเองเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับความรู้สึกเหล่านี้ ส่งผลให้พระเอกสามารถเอาชนะกับความขัดแย้งต่างๆ และนำมาซึ่งความสุขของตัวเองในที่สุด

สิ่งที่โดดเด่นของพระเอกในภาพยนตร์ชีวิตคือ การที่พระเอกมีรูปลักษณ์ภายนอกที่มีความสง่างามจึงสามารถสร้างความประทับใจในครั้งแรก (First Impression) ของการพบกันระหว่างพระเอกกับนางเอก ซึ่งหลังจากที่เกิดความรักกันขึ้นระหว่างพระเอกกับนางเอกแล้ว จะเห็นถึงความพยายามของพระเอกที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งความรัก จากที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปถึงคุณสมบัติของพระเอกในภาพยนตร์ชีวิตได้ตามลักษณะของตัวละครที่มีเสน่ห์ดึงดูดทั้ง 6 ประการที่ เออร์วิน ชิฟเฟอร์ (Irvine Schiffer) ได้กล่าวไว้ดังนี้

- การเป็นคนแปลกแยก โดดเดี่ยว (An Element of Foreignness)
- การเป็นคนที่มีข้อบกพร่องในตนเอง (A Subtle Imperfection)
- มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจบางประการ (A Calling of Sense of Mission)
- มีความก้าวร้าวต่อบางสิ่งบางอย่าง (Polarized Aggression or Intensity)
- มีความลึกลับทางเพศ (A sexual Dimension)
- สามารถโน้มน้าวใจผู้อื่น (The Ability to Convince Others)

ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ตลก

9. “ร้อยตำรวจเอกตะวัน วรรณฤทธิ์” จากภาพยนตร์เรื่อง ไก่ฟ้า

9.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

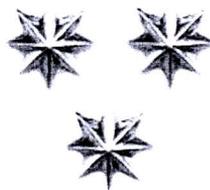
ร.ต.อ.ตะวัน วรรณฤทธิ์ อายุประมาณ 35 ปี จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ สังกัดตำรวจตระเวนชายแดน รับราชการเป็นตำรวจตระเวนชายแดนในแถบพื้นที่บ้านของจันทนาหรือไก่ฟ้า โดยปรากฏการแต่งกายของพระเอกออกมาใน 3 ลักษณะ คือ

1. การแต่งกายในชุดตำรวจตระเวนชายแดน ดังภาพ

ภาพที่ 71 การแต่งกายของตะวัน ในเครื่องแบบตำรวจตระเวนชายแดน

องค์ประกอบของเครื่องแบบตำรวจตระเวนชายแดนมีดังนี้ บริเวณปกเสื้อด้านขวา เป็นเครื่องหมายดาวสีเงินแปดแฉก อันหมายถึง รัชสมัยของการเป็นตำรวจ คือ ร้อยตำรวจเอก

ภาพที่ 72 เครื่องหมายชั้นยศ ร้อยตำรวจเอก

แขนเสื้อทั้ง 2 ข้างมีเครื่องหมายของความเป็นตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งแสดงถึงความกล้าหาญ และภารกิจในการเป็นกำลังเสริม แทนการใช้กำลังพลทหารในรักษาความสงบตามชายแดนของประเทศไทย

ภาพที่ 73 เครื่องหมายบริเวณแขนเสื้อของเครื่องแบบตำรวจตระเวนชายแดน

2. การแต่งกายในชุดสากล คือ สวมเสื้อเชิ้ต ผูกเนกไทและสวมสูท ดังภาพ

ภาพที่ 74 การแต่งกายในชุดสากลของตะวัน

3. การแต่งกายในชุดชาวเขา เนื่องจากตะวันต้องออกปฏิบัติภารกิจในการเป็นสายลับให้กับทางราชการในบริเวณชายแดนภาคเหนือ ตะวันจึงต้องสวมชุดชาวเขาเพื่ออำพรางตนเองให้ปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จ

ภาพที่ 75 การแต่งกายในชุดชาวเขาของตะวัน

การแต่งกายทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวของตะวัน ทำให้ทราบถึงความสามารถในการเป็นตำรวจตระเวนชายแดนที่ต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง และการอุทิศตนเพื่อความสงบสุขเรียบร้อยของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความมีสถานะทางครอบครัวที่มีความ

ร่ำรวยและควมมีฐานะทางสังคม ซึ่งทำให้พระเอกมีภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสถานการณ์ที่พระเอกต้องพบเจอ (An image is passive) และยังสามารถสะท้อนถึงความเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่าพระเอกรักรบ (The Chivalric Male) ได้อีกด้วย

9.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ด้วยพื้นฐานทางการศึกษาของการจบโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มานั้นทำให้ตะวันมีความเป็นผู้ใหญ่มาก มีความเด็ดเดี่ยวในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นได้ในตอนท้ายของเรื่องที่ตะวันนั้นเป็นคนที่ออกหน้าเพื่อเผชิญหน้ากับคนร้ายแทนลูกน้องของตนเอง และยังมีความตระหนักถึงในการทำงานเป็นตำรวจตระเวนชายแดนได้เป็นอย่างดีโดยเมื่อถึงเวลาออกปฏิบัติภารกิจจะละทิ้งเรื่องส่วนตัว เรื่องของครอบครัวไว้เบื้องหลัง ซึ่งตะวันนั้นจัดเป็นพระเอกในแบบที่มีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่ปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จ (A Calling of Sense of Mission) ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของตะวันนั้น ตะวันจะแสดงออกอย่างชัดเจนในเรื่องของความรักซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. อารมณ์ของความรู้สึกต่อต้านการถูกบังคับให้แต่งงานกับผู้หญิงที่พ่อของตนเองติดต่อมาให้ โดยตะวันได้แสดงความรู้สึกนี้ออกมาเป็นคำพูดที่ว่า “แต่งงานนะเรื่องใหญ่ คุณพ่อไม่เคยได้ยินสุภามิตที่ว่า ปลุกเรื้อนผิดคิดจนเรื้อนทลาย แต่งงานผิดคิดจนตัวตาย” หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ตะวันนั้นไม่ชอบประเพณีการคลุมถุงชน

2. อารมณ์ของความรู้สึกผิดหวัง เมื่อตะวันทราบความจริงว่าผู้หญิงที่น้องชายของตนเองแต่งงานด้วยนั้นเป็นผู้หญิงที่ตนเองรักที่สุด ตะวันจึงแสดงความรู้สึกออกมาในเชิงที่เป็นการลงโทษตัวเอง (Punishment) จากอาการเมาสุราในงานแต่งงานและยังแสดงอาการต่อต้านน้องชายตนเองจากการกันไม่ให้น้องชายตนเองเข้าเรือนหอกับไก่อนาและจากคำพูดที่ว่า “เจ้าสาวของแกลคนี่นี้แหละ คือ ผู้หญิงที่พี่รักจริง แกลเป็นสามีนั่นนาแกลในนามได้ไหมแล้วเรื่องจะเป็นอย่างไรค่อยคิดแก้ไขในวันข้างหน้า”

9.3 ความสามารถทางการต่อสู้

จากการเป็นตำรวจตระเวนชายแดนทำให้ความสามารถที่ตำรวจต้องมี คือ การยิงปืนและมีความคล่องตัวอยู่ตลอดเวลา และยังมีความสามารถในการต่อสู้ด้วยมือเปล่าอีกด้วย นอกจากนี้บทบาทของตัวร้ายในภาพยนตร์ที่ชื่อ ธาตานั้น ได้ช่วยเสริมภาพลักษณ์ทางการต่อสู้ของพระเอกให้มีความโดดเด่นมากขึ้น โดยคุณดอกคิน กัญญาบาลย์ ผู้ซึ่งเป็นผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องนี้ได้กล่าวไว้ว่า

“เป็นคนที่วางบทบาทพระเอกต้องให้เป็นอย่างนี้ คือ เขียนบทให้เห็นว่าตัวร้ายที่ชื่อชาดา นั้นมีความเหนือชั้นกว่าพระเอกตรงที่มีปืนลูกซอง ถ้ายิงพระเอกไม่ว่าอย่างไรต้องถูกอย่างแน่นอน ทำให้คนรู้สึกเอาใจช่วยพระเอกมากขึ้นและในตอนสุดท้ายพระเอกมีความไวที่เหนือกว่าจึงสามารถเอาชนะผู้ร้ายได้” (คอกคิน กัญญาบาลย์, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

จากคำกล่าวของคุณคอกคิน กัญญาบาลย์ ทำให้ทราบว่า ผู้กำกับภาพยนตร์ได้วางลักษณะตัวละครด้านการต่อสู้ให้มีความสามารถเฉพาะตัวและให้ผู้ชมภาพยนตร์รับรู้ถึงความสามารถของพระเอกตามที่ตนเองได้วางบทบาทของพระเอกไว้ (An image is ambiguous) และทำให้พระเอกมีความรู้สึกที่น่าติดตามในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีอีกด้วย (An image is vivid and concrete)

9.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ตะวันได้แสดงความรักที่มีต่อไถ่มาออกมาในรูปแบบของการกระทำและคำพูดอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในด้านการกระทำตะวันจะพยายามหาโอกาสมาเจอกับไถ่มาอยู่บ่อยครั้งและต่อต้านการเข้าหของน้องชายตนเอง อันเป็นความรู้สึกของตะวันในด้านความต้องการที่จะเป็นเจ้าของไถ่มา แต่เพียงผู้เดียว (Ownership) ในส่วนของคำพูดนั้นจะได้ยินตะวันพูดคำหวานให้ไถ่มาฟัง ยกตัวอย่างเช่น “ไถ่มาเป็นคนที่น่าคบด้วย ถูกใจผม ผมพูดจริงๆ นะ ขอโทษนะที่ผมรู้ว่าไถ่มาเรียนดีสอบได้ผู้ช่วยพยาบาล ผมอยากหางานทำให้ไถ่มาได้ดีกว่านี้ ผมชอบคุณ ผมอยากช่วยคุณ ผมสงสารไถ่” นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังได้นำเสนอภาพในลักษณะภาพมุมต่ำ (Low Angle) ของตะวันและไถ่มา (Two Shot) โดยมีฉากหน้า (Foreground) เป็นดอกไม้ เพื่อแสดงถึงความรักของหนุ่มสาวคู่นี้ ดังภาพ

ภาพที่ 76 ภาพตะวันและไถ่มา

จากภาพลักษณะของพระเอกในด้านต่างๆ ในภาพยนตร์เรื่องนี้ทางคุณคอกคิน กัญญาบาลย์ ได้กล่าวถึงบทบาทการแสดงของสมบัติ เมทะนี โดยภาพรวมไว้ว่า

“ในช่วงนั้นพระเอกของผมมี มิตร ชัยบัญชา ไชยา สุริยัน และสมบัติ เมทะนี แสดงภาพยนตร์สลับกันไปเรื่อยๆ ในมุมที่สมบัติจะแสดงบทตลก เขาก็เล่นได้ บทรัก ก็เล่นได้ ซึ่งสรุปโดยภาพรวมแล้วสมบัติ เมทะนี สามารถแสดงภาพยนตร์ได้ในทุกบทบาท” (ดอกดิน ทัศนญาณามาลย์, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

10. “อุลิต” จากภาพยนตร์เรื่อง พ่อปลาไหล

10.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

อุลิต อายุประมาณ 35 ปี หน้าตาหล่อเหลา มีอาชีพเป็นผู้บริหารในบริษัทของตนเอง มีฐานะร่ำรวยอย่างมาก ซึ่งสามารถสังเกตได้จากสิ่งรอบตัวของอุลิต เช่น การมีบ้านหลังใหญ่ มีรถยนต์หลายคัน ตลอดจนเครื่องแต่งกายของอุลิตจะเห็นได้คือ ส่วนใหญ่แล้วอุลิตจะแต่งกายในลักษณะการสวมชุดทำงาน มีการสวมเสื้อเชิ้ต ผูกเนกไท กางเกงทำงานและสวมรองเท้าหนังตลอดเวลาอันสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นพระเอกในรูปแบบ “The Bourgeois Male” กล่าวคือ ผู้ชายในรูปแบบนี้จะมีลักษณะเป็นนายทุน เน้นการทำธุรกิจเป็นหลักเพื่อสร้างฐานะให้กับตนเองและต้องการการยอมรับทางสังคม ดังภาพ

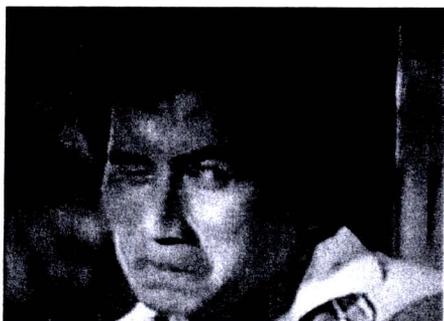
ภาพที่ 77 การแต่งกายในชุดทำงานของอุลิต

นอกจากนี้บุคลิกภายนอกที่โดดเด่นของอุลิตอีกประการอันเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นพ่อปลาไหลได้เป็นอย่างดีคือ การที่ต้องมีการเล่นหูเล่นตากับนางเอกอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสมบัติ เมทะนีได้กล่าวถึงบทบาทในการแสดงเป็นผู้ชายเจ้าชู้ไว้ว่า

“การแสดงบทเจ้าชู้มันไม่ใช่ของยาก ซึ่งคนเจ้าชู้ต้องมีการแสดงออกทางสีหน้าเช่น ยักคิ้ว หลีวตา และความเจ้าชู้ยังแบ่งได้เป็น เจ้าชู้โก้เจ้าชู้ยั๊ก แต่ในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นความเจ้าชู้ในลักษณะเจ้าชู้ก๊ากก็ก ส่วนประสบการณ์ที่ใช้การแสดงภาพยนตร์เรื่องนี้คือ ทำการศึกษาจาก

ภาพยนตร์ เนื่องมาจากว่าตัวตนจริงๆ ของตนเองไม่ใช่คนเจ้าชู้จึงต้องทำการศึกษาจากภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ” (สมบัติ เมทะนี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

ภาพลักษณ์ของพระเอกเจ้าชู้ในสมบัติ เมทะนี ได้ใช้การแสดงออกทางสีหน้า เพื่อให้ผู้ชมเกิดการรับรู้และเกิดความหมายจากการชมภาพยนตร์ (Perception) ว่าลักษณะของผู้ชายเจ้าชู้ในภาพยนตร์จะมีลักษณะดังกล่าว ดังภาพ

ภาพที่ 78 การแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าของอุลิต

10.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ลักษณะนิสัยของพระเอกนั้นเห็นได้ชัดจากชื่อเรื่องของภาพยนตร์ คือ “พ่อปลาไหล” อันหมายถึงลักษณะของผู้ชายเจ้าชู้ จับไม่ได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้นำไปเปรียบเทียบกับปลาไหลที่มีความลื่นไหล จับไม่ได้ ไล่ไม่ทัน ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยเฉพาะของผู้ชาย จะเห็นว่าภาพยนตร์ได้เจาะจงให้เห็นถึงอวัยวะเพศชายของลูกอุลิตอันเป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ของความเจ้าชู้ และการมีนิสัยอย่างนี้ของอุลิตเกิดจากการที่แม่ของอุลิตได้เสียชีวิตไปตั้งแต่อุลิตยังเด็กๆ ทำให้อุลิตตกอยู่ในความดูแลของพ่อคนเดียว ซึ่งพ่อก็มีนิสัยเป็นผู้ชายเจ้าชู้เช่นกัน ทำให้อุลิตรับรู้นิสัยด้านนี้ของพ่อ จึงเกิดเป็นพฤติกรรมการเลียนแบบ (Identification) ขึ้น โดยเป็นการเลียนแบบในลักษณะที่เรียกว่า กระบวนการใส่ใจ (Attention Process) ซึ่งมีพ่อของตนเองเป็นลักษณะของตัวแบบและอุลิตเป็นผู้สังเกตที่มีระดับความตื่นตัวในการใส่ใจพฤติกรรมของตัวแบบอย่างสูง จะเห็นได้ในภาพยนตร์ที่อุลิตกับพ่อนั้นมีความสนิทสนมกันอย่างมาก และนิสัยความเจ้าชู้ของอุลิตนั้นภาพยนตร์ได้นำเสนอเป็นภาพขนาดใกล้ (Close up) บ่อยครั้ง ดังภาพ

ภาพที่ 79 ภาพขนาดใกล้ (Close up) สีหน้าของอุลิด

เพื่อแสดงให้เห็นพฤติกรรมการเล่นหู เล่นตา ของอุลิดที่พึงปฏิบัติต่อเพศตรงข้าม นอกจากนี้ลักษณะนิสัยที่สำคัญของผู้ชายเจ้าชู้คือ รักความอิสระ รักการท่องเที่ยว และชอบหาข้ออ้างเพื่อมาอธิบายในสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อถูกจับได้ว่าตนเองได้กระทำความผิด เป็นการแสดงออกถึงกลไกการป้องกันตนเอง (Defense Mechanism) ในรูปแบบการประนีประนอม (Compromise Techniques) เพื่อลดความตึงเครียดของทั้งสองฝ่ายอันเกิดจากการไม่ทำตามข้อตกลงของตนเองที่ให้ไว้กับจันทน์และเพื่อกลบเกลื่อนความผิดที่ตนเองได้ทำไว้ ซึ่งกลไกนี้เองทำให้อุลิดได้แสดงพฤติกรรมที่เรียกว่า “การจ้อ” และคำว่า “ผมรักคุณคนเดียว” ออกมาบ่อยครั้ง

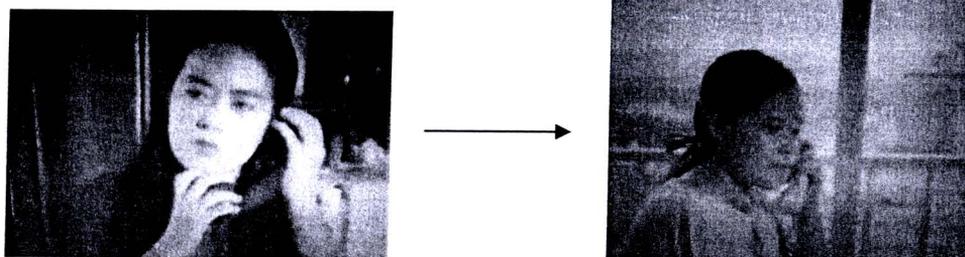
10.3 ความสามารถทางการต่อสู้

ศัตรูของอุลิดที่แท้จริงคือ พฤติกรรมความเจ้าชู้ของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองได้สร้างขึ้นมา และต้องแก้ปัญหานี้ด้วยตนเอง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวได้ส่งผลไปยังจันทน์ ทำให้อุลิดต้องมีการทะเลาะ ได้เถียงกับจันทน์บ่อยครั้ง โดยอุลิดได้ใช้ความกะล่อน การหาข้ออ้างเป็นเครื่องมือในการต่อสู้หรือการใช้กลไกป้องกันตนเอง (Defense Mechanism) เป็นอาวุธ แต่การต่อสู้ของอุลิดนั้นนับได้ว่าเป็นการต่อสู้ที่ล้มเหลวโดยสิ้นเชิงเพราะอุลิดไม่สามารถหยุดพฤติกรรมความเจ้าชู้ของตนเองลงได้

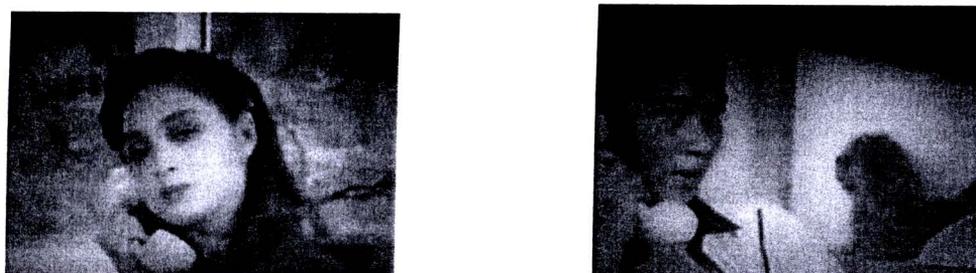
10.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

การเป็นผู้ชายเจ้าชู้ของอุลิด ทำให้เห็นถึงความมีเสน่ห์ (Charisma) ในตัวของอุลิดได้หลายประการ เช่น ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพศตรงข้าม การที่มีรอยยิ้มบนใบหน้าตลอดเวลา เป็นต้น เป็นเหตุให้อุลิดมีผู้หญิงเข้ามาในชีวิตจำนวนมาก โดยภาพยนตร์ได้ใช้การตัดชนภาพและเสียงของ

ผู้หญิงคนอื่นๆ (Voice Over) ที่พูดผ่านทางโทรศัพท์มาขณะที่อุลิตและจันทน์คุยโทรศัพท์กับผู้หญิงคนอื่นๆ เป็นจำนวนมากก่อนที่จะถึงพิธีแต่งงานของทั้งสองคน ดังภาพ

ภาพที่ 80 การตัดสลับการคุยโทรศัพท์ระหว่างจันทน์กับผู้หญิงคนอื่นๆ

ภาพที่ 81 ผู้หญิงคนอื่นๆ ที่คุยโทรศัพท์กับอุลิต

อุลิตยังมีความสามารถในการโน้มน้าวใจผู้อื่น (The Ability to Convince Others) เห็นได้จากการที่อุลิตสามารถใช้วาทศิลป์และใช้ความเสมอต้นเสมอปลายในการทำให้จันทน์แต่งงานกับตนเอง ต่อไปนี้ คือ การยกตัวอย่างวาทศิลป์ที่อุลิตใช้ในการโน้มน้าวใจจันทน์จนสำเร็จ ตามสถานการณ์ในภาพยนตร์

สถานการณ์ในภาพยนตร์	การใช้วาทศิลป์ของอุลิต
จันทน์ได้ขอร้องให้อุลิตร้องเพลงซ้ำอีกครั้ง	ผมจำไม่ได้แล้วครับ เวลาผมมีฟิลลิ่ง ผมจะแต่งเพลงระบายออกมาจากหัวใจ
อุลิตทำให้จันทน์เกิดอาการตกใจ	คุณรู้ไหมพอผมเห็นหน้าคุณปุ๊บ ผมรู้ปั๊บเลยว่าฟ้าประทานลงมา
แม่ของจันทน์เตือนอุลิตว่าอย่าทานเยอะ	เกิดเป็นชายชาติทหารชาญตะกะละ อย่าละเลยโภชนาการอาหาร อีกนารีรูปโฉมโนมสตราญ หมั่นทำการหาไว้จะได้ดี

สถานการณ์ในภาพยนตร์	การใช้วาทศิลป์ของอู๊ด
จันทน์ขู่อู๊ดว่าจะนำแก้วเตี้ยมาเทลงหัว	โบราณว่าผู้หญิงแก้งแสดงว่าผู้หญิงรัก ผู้หญิงผลัดแสดงว่าเชิญชวน ผู้หญิงข่วนแปลว่าฝากรอยอาลัย
อู๊ดตักน้ำล้างมือให้จันทน์	ผมอาจจะทะเล้นไปบ้าง ยัวโมโหคุณเล่นบ้างแต่เราไม่ได้เป็นศัตรูกัน ไม่ใช่หรือ สันดานผมมันเสียอยู่อย่างหนึ่ง เมื่อตัวเองไม่ชอบมีความทุกข์แล้ว ก็เลยเป็นโรคไม่อยากจะเห็นใครมีความทุกข์ด้วย เวลาผมคบใครก็อยากให้เค้าได้หัวเราะบ้าง อย่างน้อยเวลาหัวเราะไอ้เจ้าตัวทุกข์มันจะได้วิ่งออกห่าง
อู๊ดเชิญชวนให้จันทน์มาทำงานในบริษัท	อย่างผมเนี่ยเห็นหน้าคุณแล้วอยากบอกรัก
อู๊ดทะเลาะกับจันทน์ภายในบริษัท	มันเป็นความผิดของพระอินทร์หน้าเขี้ยวองค์เดียวแท้ๆ ที่สาปให้ผมเป็นทาสรักของผู้หญิงหน้าหวานๆ ทุกคน โธผมตัวคนเดียวโดกเดกแค่นี้จะไปต่อต้านอำนาจคำสาปยังงี้ไหว คุณช่วยแต่งงานกับผมซิ ผมแต่งงานเมื่อไรคำสาปจะเปลี่ยนให้ผมตกเป็นทาสรักของคุณคนเดียว

ตารางที่ 3 การใช้วาทศิลป์ของอู๊ดตามสถานการณ์ในภาพยนตร์

ลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของพระเอกให้มีความสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของตัวละคร อันเกี่ยวกับความเป็นลักษณะเฉพาะ (An image is synthetic) ของผู้ชายเจ้าชู้

11. “เต้าฮวย” จากภาพยนตร์เรื่อง เต้าฮวยไล่เหลียว

11.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

เต้าฮวย เป็นหนุ่มที่อพยพมาจากเมืองจีนพร้อมกับครอบครัว มีอายุประมาณ 40 ปี มีอาชีพในการขายเต้าฮวยสืบต่อจากพ่อ ซึ่งเป็นมรดกทางการค้าอย่างเดียวกับพ่อได้ให้ไว้ ฐานะทางบ้านมีความยากจนถึงขนาดต้องมองปลาเค็มและนำหินไปประกอบการทำอาหารเพื่อรับประทานกับข้าวสุก ซึ่งการแต่งกายของเต้าฮวยนั้นสามารถบ่งบอกถึงฐานะความเป็นอยู่ของเต้าฮวยได้เป็นอย่างดี

โดยการแต่งกายของเต้าฮวยนั้นมีลักษณะดังนี้ เสื้อผ้ากับกางเกงขาที่ขาด ซึ่งภาพยนตร์ได้ใช้ภาพขนาดใกล้ (Close up) เปิดเผยให้เห็นถึงรอยปะของกางเกง ดังภาพ

ภาพที่ 82 กางเกงที่มีรอยปะของเต้าฮวย

ส่วนรองเท้าเต้าฮวยจะสวมรองเท้าในลักษณะที่เป็นเกือกไม้แบบจีนหรือที่เรียกว่า “เกี้ยว” ซึ่งทวิษัชญะ ตั้งสหะรังษี ได้กล่าวถึงลักษณะภายนอกของตัวละครเต้าฮวยไว้ว่า

“การเปลี่ยนลักษณะของสมบัติ เมทะนี ไปเป็นอีกรูปแบบที่ต่างจากเดิมคือ จากที่พระเอกต้องไปอาศัยอยู่ตามป่าเขา แต่กลับมาใส่เกี้ยว ทำให้ผู้ชมเกิดความอยากชมภาพยนตร์มากยิ่งขึ้น ดูแล้วแปลกตา ซึ่งสังคมไทยในสมัยนั้นที่มีคนจีนอยู่มากจึงส่งผลให้ภาพยนตร์ได้รับความนิยมเป็นอย่างดี” (ทวิษัชญะ ตั้งสหะรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

ลักษณะดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นความเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่า “The Chivalric Male” และเนื่องจากเต้าฮวยมีภารกิจในการออกไปฝึกวิชามวยกังฟู สิ่งที่จะขาดไม่ได้ของความเป็นพระเอกนักสู้คือ “กล้ามเนื้อ” ซึ่งกล้ามเนื้อมีความจำเป็นอย่างมากกับพระเอกนักต่อสู้อันจะสะท้อนให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของร่างกาย ความพร้อมที่จะได้รับการฝึกฝนอย่างหนักและความอดทนอดกลั้น (Restraint) ต่อสิ่งที่ต้องพบเจอทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ และลักษณะภายนอกที่เป็นลักษณะเด่นของพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้อีกประการคือ การที่พูดไทยไม่ชัดประกอบกับการพูดด้วยวาจาที่มีเสียงดังอันเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของคนจีน ซึ่งภาพลักษณ์ของพระเอกในด้านนี้ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดอิมเมจ (Process of Imagery) และเกิดความเชื่อ (An image is believable) ต่อตัวละครในบทบาทพระเอกว่าเป็นคนจีนแท้ๆ

11.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ด้วยความที่เต้าฮวยเป็นคนจีนทำให้ลักษณะนิสัยมีความขัดแย้งกับสภาพสังคมไทยที่เต้าฮวยอาศัยอยู่ เช่น การพูดที่ใช้เสียงดัง การไม่รู้จักวัฒนธรรมไทย เป็นต้น ส่งผลให้เต้าฮวยอยู่ร่วมกับคนไทยอย่างลำบากและจากการที่พ่อของตนเองถูกฆ่าตาย ทำให้เห็นถึงอารมณ์และความรู้สึกที่ชัดเจนของเต้าฮวยคือ อารมณ์ของความรู้สึกเหงา (Loneliness) อารมณ์ของความรู้สึกแปลกแยก (Alienation) อารมณ์ของความโกรธแค้น

1. อารมณ์ของความรู้สึกเหงา เป็นผลมาจากการถูกปฏิเสธความสัมพันธ์จากปียวรรณทำให้เต้าฮวยต้องทำการแยกตัวเอง (Isolation) ออกไปอยู่ตามลำพังเพื่อที่จะลบภาพของปียวรรณออกจากความคิดของตนเอง ทำให้เต้าฮวยรู้สึกตนเองว่ามีปมด้อยในด้านฐานะความเป็นอยู่ (Inferiority) และได้ระบายออกมาเป็นคำพูดที่ว่า “อาปี้ เป็นคุณนายรวยแล้ว เรามันแค่คนขายเต้าฮวย”

2. อารมณ์ของความรู้สึกแปลกแยก คือ ความรู้สึกขัดแย้งระหว่างความเป็นปัจเจกชน (Individual) ในการเป็นคนจนกับสังคมของคนรวย เพราะในขณะที่เต้าฮวยพยายามจะเข้าหาปียวรรณแต่ด้วยการที่ทรงพลมีฐานะที่ดีกว่าทำให้เต้าฮวยถูกกีดกันออกจากปียวรรณ และอารมณ์ของความรู้สึกแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับเต้าฮวยอีกครั้ง คือ การเข้าไปหาอาจารย์ชื้อแป๊ะ โดยที่เต้าฮวยยังไม่รู้ธรรมเนียมพิธีการยกครุ ซึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างความเป็นปัจเจกชนของอาจารย์ชื้อแป๊ะกับเต้าฮวย ซึ่งภาพยนตร์แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสองคนนี้ด้วยการใช้มุมกล้องที่เรียกว่า ภาพมุมต่ำ (Low Angle) นำเสนอภาพของอาจารย์ชื้อแป๊ะ และใช้ภาพมุมสูง (High Angle) นำเสนอภาพของเต้าฮวย ซึ่งเป็นการบอกถึงสถานะของเต้าฮวยถูกครอบงำหรือต้องการการพึ่งพาจากอาจารย์ชื้อแป๊ะ

ภาพที่ 83 ก. ภาพมุมต่ำ (Low Angle) ของอาจารย์ชื้อแป๊ะ ภาพ ข. ภาพมุมสูง (High Angle) ของเต้าฮวย

3. อารมณ์ของความรู้สึกโกรธแค้น อันเกิดจากพ่อตนเองถูกฆ่าตายทำให้เต้าฮวยคิดที่จะเป็นนักสู้ขึ้นมาทันทีอันสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นพระเอกในลักษณะที่เรียกว่า “The Chivalric Male” ได้เป็นอย่างดี และเมื่อเต้าฮวยเข้าสู่กระบวนการฝึกมวยกังฟูแล้วความรู้สึกโกรธแค้นของเต้าฮวยได้มีการเก็บกด (Repression) อยู่ภายในจิตใจและได้ระบายออกมากับขวดเหล้าและไหต่างๆ ซึ่งเป็นการระบายความ โกรธแค้นออกมาในลักษณะที่เรียกว่าการหาสิ่งที่มาทดแทนความรู้สึกตนเอง (Displacement)

11.3 ความสามารถทางการต่อสู้

ในช่วงแรกนั้นเต้าฮวยได้ใช้ชีวิตอย่างปกติชน แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่พ่อของตนเองเสียชีวิตทำให้เต้าฮวยต้องเริ่มต้นฝึกวิชามวยกังฟู ซึ่งเป็นการฝึกมวยที่มีความขัดแย้งระหว่างความเป็นตัวของตัวเองกับความไม่มั่นใจในตัวเอง (Autonomy VS Shame and Doubt) ของเต้าฮวย โดยเต้าฮวยได้ทำการเลียนแบบกระบวนท่าต่างๆ ในหนังสือ แต่หลังจากที่ได้เข้าไปเรียนกับอาจารย์ซือเป๊ะแล้ว ทำให้เต้าฮวยมีความชำนาญและมีความสามารถมากขึ้นจนสามารถเอาชนะและทำการแก้แค้นเจาก๊วยได้ ซึ่งภาพยนตร์ได้นำเสนอภาพลักษณะในด้านการต่อสู้ของพระเอกโดยใช้การหยุดภาพ (Freeze Frame) ให้เห็นภาพการฝึกมวยกังฟูของเต้าฮวยถึง 2 ครั้ง ดังภาพ

ภาพที่ 84 การหยุดภาพ (Freeze Frame) เพื่อแสดงความสามารถในการทำลายไห

ภาพที่ 85 การหยุดภาพ (Freeze Frame) เพื่อแสดงความสามารถในการทำลายขวดเหล้า

การฝึกวิชามวยกังฟูของสมบัติ เมทะนี ให้ได้ออกมาอย่างถูกต้องและสวยงามนั้นต้องใช้ความสามารถของนักแสดงประกอบด้วยโดยสมบัติ เมทะนี ได้กล่าวถึงการฝึกมวยกังฟูว่า

“ได้ทำการฝึกฝนท่าทางการต่อสู้กับนักแสดงชาวจีนที่ในภาพยนตร์รับบทเป็นตัวละครที่ชื่อเกาเกี้ยว ก่อนที่จะแสดงจริงๆ เพียงไม่นาน” (สมบัติ เมทะนี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

11.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

เต้าฮวยนั้นมีความล้มเหลวต่อความพยายามที่จะเข้าไปทำความรู้จักกับปิยวรรณ เนื่องจากบุคลิกลักษณะภายนอกที่เป็นคนจีนทำให้พูดภาษาไทยไม่ชัด ทำให้เกิดความขัดแย้งในด้านของการสื่อสารกับคนไทยซึ่งเต้าฮวยได้เรียกปิยวรรณว่า “อาปี้” ส่งผลให้ความประทับใจในครั้งแรก (First Impression) ของปิยวรรณที่มีต่อเต้าฮวยนั้นล้มเหลวโดยสิ้นเชิง แต่เมื่อเต้าฮวยได้อาศัยความสามารถทางการต่อสู้มาช่วยปิยวรรณไว้ ทำให้ปิยวรรณมองภาพลักษณ์ในตัวของเต้าฮวยเปลี่ยนไปเป็นความประทับใจ (An image is synthetic) กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสามารถทางการต่อสู้ของพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความรักและเป็นการไถ่ถอนความแค้นที่อยู่ภายในจิตใจของตนเองให้ออกไปด้วย

สรุปภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ตลก (Comedy)

ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ตลกนั้นต้องอาศัยความสามารถทางการแสดงของนักแสดงทั้งสิ้นในการที่จะทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความสนุกสนาน และเกิดความเชื่อว่าตัวละครในภาพยนตร์ตลกเป็นไปในลักษณะนั้น เช่น ในภาพยนตร์เรื่อง “พ่อปลาไหล” (2515) พระเอกจะต้องมีการแสดงออกถึงอารมณ์ต่างๆ ทางใบหน้า และในภาพยนตร์เรื่อง “เต้าฮวยไล่เหลี่ยว” (2523) พระเอกจะต้องถ่ายทอดลักษณะความเป็นคนจีนออกมาให้เกิดความสมจริงมากที่สุด ในส่วนของการแต่งกายของพระเอกสามารถบ่งบอกถึง ปุ่มหลัง ฐานะทางสังคมและอาชีพของตัวละครได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ การแต่งกายของพระเอกในภาพยนตร์เรื่อง “เต้าฮวยไล่เหลี่ยว” (2523) ทำให้ทราบว่าพระเอกนั้นเป็นคนจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยที่มีฐานะยากจน ซึ่งมีความสอดคล้องกับชื่อของภาพยนตร์เป็นอย่างดี ในภาพยนตร์เรื่อง “พ่อปลาไหล” (2515) นั้นการแต่งกายของพระเอกสามารถบอกได้ว่าพระเอกมีฐานะร่ำรวย ประกอบกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวของพระเอก เช่น บ้านหลังใหญ่ การมีรถยนต์ เป็นต้น ส่วนในภาพยนตร์เรื่อง “ไก่อานา” (2514) การแต่ง

กายของพระเอกสามารถบอกถึงความกล้าหาญของพระเอกได้เป็นอย่างดี คือ การแต่งกายในชุด ตำรวจตระเวนชายแดน และชุดสากลยังบอกได้ถึงฐานะร่ำรวยของพระเอกได้อีกด้วย

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของพระเอกคือ ภารกิจหลักและความรักที่พระเอกมีต่อนางเอก โดยจะเห็นได้ว่าตัวพระเอกนั้นจะมีความตั้งใจในการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จก่อน ซึ่งหลังจากนั้นเรื่องความรักของพระเอกจะตามมาในภายหลัง ลักษณะนิสัยของพระเอกจะปรากฏให้เห็นในช่วงที่พระเอกออกปฏิบัติภารกิจคือ พระเอกจะมีความกล้าหาญ ความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว และไม่คำนึงถึงเรื่องส่วนตัวเพื่อให้ภารกิจนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของพระเอก พระเอกจะมีการแสดงออกถึงความรู้สึกในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การลงโทษตัวเอง (Punishment) การป้องกันตัวเองเพื่อหนีพ้นจากความผิด (Defense Mechanism) อารมณ์ของความรู้สึกแปลกแยก (Alienation) อารมณ์ของความก้าวร้าว (Aggressive) เป็นต้น ซึ่งอารมณ์ของความรู้สึกเหล่านี้ล้วนได้รับอิทธิพลมาจากความรักที่ไม่สมหวังของพระเอกนั่นเอง

ถึงแม้ในภาพยนตร์ตลกบทบาทพระเอกจะดูค่อนข้างอ่อนแอ แต่ภายในส่วนลึกของพระเอกนั้นได้แอบแฝงความเก่งกาจในการต่อสู้ไว้ ทำให้เห็นถึงความเพียรพยายาม ความกล้าหาญในการใช้ความสามารถทางการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะในการปฏิบัติภารกิจของพระเอก อันเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งที่พระเอกจะขาดไม่ได้ ในขณะที่เดียวกันภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ตลกทำให้เป็นที่ประทับใจในสายตาของนางเอกครั้งแรกที่ได้พบกัน (First Impression) ได้อีกด้วย โดยพระเอกจะใช้บุคลิกที่มีความตลกของตนเองนั้นในการเข้าหานางเอก ตลอดจนการใช้วาทศิลป์ในการพูดโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือนางเอก (The Ability to Convince Others) จนในที่สุดพระเอกจึงสมหวังในเรื่องของความรัก

ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ย้อนยุค

12. “พ่อทัพ” จากภาพยนตร์เรื่อง ตี๊กบางระจัน

12.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

พ่อทัพเป็นชาวบ้านบ้านคำหยาด มีอายุประมาณ 30 ปี รูปร่างสูงใหญ่ และเนื่องจากเป็นภาพยนตร์ย้อนยุค ทำให้การแต่งกายของตัวละครจะเป็นแบบนักรบไทยซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องแต่งกายดังนี้ คือ ผ้าหยักรั้ง เป็นการนำผ้าถุงหรือผ้าโสร่งรังทางด้านข้างมาเหน็บเอาทั้งสองข้างให้สูงขึ้น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525: 876) บริเวณหัวไหล่ทั้งสองข้างมีการรัดผ้าประเจียดและมีผ้ายันต์สีแดงผูกไว้ที่คอ ซึ่งการแต่งกายในลักษณะนี้ทำให้เห็นรูปร่างและมัดกล้ามเนื้อของพระเอกได้อย่างชัดเจน โดยมัดกล้ามเนื้อของพระเอกนั้นหมายถึง ความยิ่งใหญ่ของการเป็นนักรบที่เต็มไปด้วยการต่อสู้ ความเข้มแข็งมีหัวใจที่เด็ดเดี่ยวกล้าหาญพร้อมจะทำศึกสงครามได้ทุกเมื่อหรือเป็นภาพความเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่า “The Epic Male” นอกจากนี้ในภาพยนตร์ยังมีการนำเสนอภาพมุมต่ำ (Low Angle) บ่อยครั้ง ทำให้พระเอกดูมีความยิ่งใหญ่ ทรงพลังและน่าเกรงขามอีกด้วย ดังภาพ

ภาพที่ 86 ภาพลักษณะมุมต่ำ (Low Angle) ของพ่อทัพ

บุคลิกลักษณะภายนอกและการนำเสนอภาพของภาพยนตร์ที่ได้กล่าวมานั้น ทำให้ภาพลักษณ์ของพระเอก (An image is synthetic) ของพ่อทัพมีความเหมาะสมในภาพยนตร์เรื่องนี้ ดังคำกล่าวของทวิชัยชญา ตั้งสหัสรังษี ที่กล่าวถึงภาพยนตร์เรื่องนี้ไว้ว่า

“พระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ต้องมีความสมจริง ในขณะที่นักแสดงที่เหมาะสมและพร้อมในด้านการต่อสู้ ชีมี๊ ถอดเสื้อแสดง คือ สมบัติ เมทะนี ด้วยความสมบูรณ์ของร่างกาย หน้าตาที่มีความเป็นไทย รวมถึงลักษณะการแต่งกายของนักรบไทยสมัยโบราณทำให้ดูมีความสมจริงมากขึ้นด้วยความที่ภาพยนตร์เรื่อง ศึกลงระงัน เป็นภาพยนตร์ย้อนยุคด้วยแล้ว ประกอบกับพระเอกนั้นดูมีความกล้าหาญ แกร่ง สมชายชาติศรี ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้อยู่ในใจผู้ชมภาพยนตร์ได้ไม่ยาก” (ทวิชัยชญา ตั้งสหัสรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

12.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

การรุกรานประเทศไทยของกองทัพพม่า ทำให้พ่อทัพซึ่งเป็นชาวบ้านธรรมดาคนหนึ่งต้องลุกขึ้นมาต่อสู้ทำให้เห็นถึงความรักชาติ ความเสียสละ ความมุ่งมั่นที่จะปกป้องประเทศชาติโดยให้ความสำคัญกับประเทศชาติมากกว่าเรื่องส่วนตัวทั้งหมด และพ่อทัพยังมีความตระหนักถึงการตอบแทนบุญคุณของแผ่นดินเกิดอยู่เสมอ จะเห็นได้จากคำพูดของพ่อทัพในเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้ “ข้าชื่อ ไอ้ทัพบ้านคำหยาด ข้าและน้องข้าทุกๆ คนล้วนเป็นคนแตกทัพมาหนีคิดเป็นหัวอกอันหนึ่งอันเดียวกันและจะต้องทำการร่วมรบกันต่อไปเพื่อแผ่นดินเกิด” “คนเราเมื่อใกล้ตายก็ขอลูกแก้วไทย คนใจโหดก็ยังให้อภัยได้” เป็นต้น ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของพระเอกนั้น พ่อทัพจะแสดงอารมณ์อ่อนไหวออกมาไม่ได้เนื่องจากตนเองเป็นผู้ที่ต้องวางตัวให้ชาวบ้านมีความรู้สึกอบอุ่นใจ และสามารถปกป้องชาวบ้านได้ แต่จะแสดงอารมณ์ของความรู้สึกเกลียดชังทหารพม่าออกมาในด้านการต่อสู้อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งนอกจากลักษณะนิสัยของพ่อทัพแล้วบทพูดของพ่อทัพนั้นยังเป็นส่วนที่ทำให้ภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกของพ่อทัพมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริงของศึกสงครามที่ประเทศชาติต้องการคนอย่างนี้ได้เป็นอย่างดี (An image is passive)

12.3 ความสามารถทางการต่อสู้

การรบของชาวบ้านบางระจันจะใช้สิ่งของทุกอย่างที่หามาได้เป็นอาวุธ แต่อาวุธคู่กายของพระเอกคือ ดาบ ซึ่งพ่อทัพจะมีความชำนาญในการใช้ดาบมาก เห็นได้ว่าพ่อทัพเป็นครูสอนดาบให้กับชาวบ้านบ้านศรีบัวทอง และความสามารถอีกประการที่จะขาดไม่ได้เลยของพระเอกนักรบคือ ความสามารถทางกรี่มี๊ บทบาทนี้ต้องอาศัยความสามารถของนักแสดงในการแสดงคู่กับสัตว์เป็นอย่างยิ่ง เห็นได้ในภาพยนตร์จะมีฉากที่พ่อทัพเข้าไปคุยกับม้าที่กำลังเสียชีวิต ซึ่งสมบัติ เมทะนีได้กล่าวถึงการแสดงในบทนี้ว่า

“ในฉากตอนที่ม้าใกล้จะตายเขาจึงพยายามสลบ มันทก็ไม่ยอมสลบ เราต้องเล่นบทเศร้ากับมันด้วย พอจะเล่นกับมันตอนนี้มันก็ลุกขึ้นมา เราก็เลยต้องเอามือปิดตามันไว้ เราถึงจะเล่นกับมันได้” (สมบัติ เมทะนี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553)

ความสามารถทางการแสดงส่วนบุคคลของสมบัติ เมทะนี ในภาพยนตร์เรื่องนี้ทำให้ภาพลักษณ์ของพระเอกมีความโดดเด่นและดึงดูดความรู้สึก (An image is vivid and concrete) ของผู้ชมได้เป็นอย่างดี จนส่งผลให้สมบัติ เมทะนี ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขานักแสดงนำชายยอดเยี่ยม จากภาพยนตร์เรื่องนี้ในปี พ.ศ. 2509

12.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ในชีวิตของพ่อทพนั้น พ่อทพได้มีภรรยาอยู่แล้วชื่อ เฟื่อง แต่ถูกทหารหลวงจับตัวไปเป็นตัวประกันในฐานะที่พ่อทพหนีทัพหลวงมา พ่อทพจึงได้ตระหนักอยู่เสมอว่าตนเองนั้นไม่มีความสามารถที่จะปกป้องคนที่ตนเองรักได้ พ่อทพจึงมีความรู้สึกผิดอยู่ในใจมาตลอดเวลา จนเมื่อพ่อทพได้มาพบกับหญิงสาวคนหนึ่งในบ้านบางระจันที่ชื่อแพน พ่อทพได้เกิดความรักต่อแพน เห็นได้ว่าพ่อทพจะใช้ดาบของตนเองจากที่ไม่สามารถปกป้องเฟื่องที่เป็นคนรักเก่าได้ มาใช้ปกป้องแพนอย่างสุดชีวิต ซึ่งดาบนี้เองเป็นสิ่งที่ใช้ปลดปล่อยความรู้สึกผิดบาปที่อยู่ในใจพ่อทพตลอดมา ส่งผลให้ทั้งพ่อทพและแพนเป็นผู้รอดชีวิตจากสงครามศึกบางระจันในครั้งนี้

13. “พจน์ พรหมมินทร์” จากภาพยนตร์เรื่อง พยัคฆ์ร้ายไทยดิบ

13.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

พจน์ พรหมมินทร์ อายุประมาณ 38 ปี หน้าตาดี มีร่างกายที่เหมาะสมกับความเป็นพระเอกคือ สูง มีมัดกล้ามเนื้ออย่างเห็นได้ชัด น้ำเสียงมีความหนักแน่น และแววตามีความมุ่งมั่น โดยก่อนที่พจน์จะเข้ามาทำงานในขบวนการไทยดิบ พจน์ได้ทำอาชีพเป็นคนจับปลามาก่อนแต่ต้องเลิกทำไปเพราะไม่ต้องการทำอาชีพที่นำอาหารไปเลี้ยงทหารญี่ปุ่น โดยการแต่งกายของพจน์ในช่วงแรกนั้นจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำเดินทางพร้อมกับสัมภาระของตนเอง ซึ่งทำให้เห็นว่าฐานะของพจน์นั้นมีความยากจน แต่ด้วยการแต่งกายในลักษณะนี้ของพจน์ นับเป็นจุดเริ่มต้นของการที่พจน์ได้เข้าร่วมขบวนการไทยดิบ จากเหตุการณ์ที่ทหารญี่ปุ่นต้องการจับคนหนึ่งที่มีการแต่งกายคล้ายพจน์

ทำให้เกิดการจับผิดคนเป็นการจับพจน์แทน ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ในลักษณะที่เรียกว่า ภาพลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับความเป็นจริง (An image is passive) และเมื่อพจน์ได้เข้ามาในขบวนการไทยธิบ แล้วการแต่งกายจะเปลี่ยนไปเป็นการสวมเสื้อคอปกกับกางเกงขายาว พร้อมกับสวมหมวกอยู่ตลอดเวลา ในส่วนการปฏิบัติหน้าที่นั้น ในช่วงการปฏิบัติหน้าที่พจน์จะสวมเสื้อและกางเกงที่มีสีดำ เพื่อเป็นการอำพรางตัวในการปฏิบัติหน้าที่ในเวลากลางคืน จะเห็นได้ว่าลักษณะการแต่งกายของพจน์นั้นเปลี่ยนไปตามภารกิจที่พจน์นั้นต้องออกปฏิบัติ

13.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

พจน์เป็นคนที่รักความสงบ มีความเกลียดชังทหารญี่ปุ่นอย่างมากเนื่องมาจากการที่รัฐบาลไทยได้ประกาศยอมเป็นพันธมิตรกับประเทศญี่ปุ่นและได้ให้ทหารญี่ปุ่นใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อการทำสงคราม ส่งผลให้ทหารญี่ปุ่นนั้นได้ทำการกดขี่ข่มเหงชาวไทยอย่างมาก พจน์จึงตัดสินใจเลิกทำอาชีพจับปลาทันที นอกจากนี้พจน์ยังเป็นผู้ที่เข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่นเป็นอย่างดี จะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่เคซันได้เข้ามาจะทำการข่มขืนแล้ว และพจน์ได้เข้ามาห้ามไว้ พจน์จึงเข้าใจว่าการทำงานประเภทนี้มีแต่ผู้ชายเท่านั้นที่ทำงาน ย่อมทำให้เกิดความต้องการทางเพศเป็นเรื่องธรรมดา พจน์จึงได้จัดการหาผู้หญิงมาให้เหล่าผู้ชายทั้งหมด

พจน์ยังเป็นบุคคลที่ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญว่าในขณะที่เรากำลังทำอะไรและเพื่อใคร อยู่เสมอ ลักษณะนิสัยที่สำคัญอีกประการของพจน์ ซึ่งทำให้พจน์นั้นได้ก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าขบวนการไทยธิบ คือ ความมีลักษณะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เมื่อพจน์ต้องออกไปปฏิบัติภารกิจ ในขณะที่ตนเองยังไม่ได้เป็นหัวหน้าขบวนการ พจน์จะรับคำสั่งอย่างเดียวโดยไม่มีอะไรโต้เถียงอะไรทั้งสิ้น จนเมื่อตนเองได้เป็นหัวหน้าแล้ว จึงได้ทำให้ทุกคนเห็นว่าตนเองนั้นมีความสามารถพอและเป็นที่พึ่งให้กับทุกคนได้ ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของพจน์นั้น ในจิตใจเบื้องลึกของพจน์แล้ว มีอารมณ์ในความรู้สึกเกลียดชังทหารญี่ปุ่นอย่างมากที่เข้ามารุกรานประเทศไทย แต่ไม่สามารถแสดงออกมาได้เพราะว่าตนเองนั้นต้องเป็นผู้นำของกลุ่มและงานที่ทำนั้นเป็นขบวนการลับ นอกจากนี้ยังเป็นคนที่มีความสุขุม เยือกเย็น จะไม่ทำอะไรๆ โดยปราศจากการวางแผน และเป็นคนที่มีความรู้สึกรักประเทศชาติอย่างยิ่ง เห็นจากคำพูดของพจน์ที่ย้ำกับผู้ร่วมงานในหลายครั้งที่ว่า “เราทำงานครั้งนี้เพื่อประเทศชาติ” ซึ่งเป็นการตอกย้ำความคิดของผู้ร่วมงานให้มีความเสียสละต่อการทำงานและสามารถทำให้ผู้ร่วมงานทำงานกันเป็นหนึ่งเดียวกันได้

13.3 ความสามารถทางการต่อสู้

ความสามารถทางการต่อสู้ของพจน์เห็นได้ในฉากการต่อสู้เพื่อความเป็นหัวหน้าของ ขบวนการไทยธิบ เป็นการช่วงชิงอำนาจกันระหว่างพจน์กับเดช (รับบทโดย มานพ อัสวเทพ) ซึ่ง การต่อสู้นี้เป็นส่วนหนึ่งที่พระเอกในภาพยนตร์พึงมี และอาจกล่าวได้ว่าตัวละครที่ชื่อ เดช นั้นเป็น ตัวละครที่ทำให้พจน์มีความโดดเด่นในด้านภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกมากขึ้น เนื่องจากเขามี ความอัจฉริยภาพพจน์ ในตั้งแต่แรก ทำให้เดชมีความไม่เห็นด้วยกับการแต่งตั้งพจน์เป็นหัวหน้า ขบวนการไทยธิบคนใหม่ของเติง โดยได้กล่าวว่า “ฉันมาอยู่ก่อน ไอ้พจน์ ฉันเคยทำทุกอย่างแทนไอ้ พจน์มาก่อน ฉันเป็นหัวหน้าแทนถึงจะถูก” แต่ด้วยคำพูดของเติงที่ว่า “คนที่จะเป็นหัวหน้าคนได้ นั้นนอกจากจะมีฝีมือลายมือแล้ว จะต้องมีความสมองด้วย” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า บทสนทนาระหว่างเดช กับเติงนั้นเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของพระเอกในแบบที่เรียกว่า ภาพลักษณ์ตอบสนองต่อ วัตถุประสงค์โดยเฉพาะเกี่ยวกับบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคล (An image is synthetic) เนื่องจาก บุคลิกภาพของพจน์นั้นมีความเหมาะสมในทุกๆ ด้านที่จะก้าวมาเป็นหัวหน้าขบวนการไทยธิบ โดย ก่อนการประลองกำลังกันนั้น พจน์ได้ทำการถอดเสื้อออกทำให้เห็น กล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ พระเอกนั้นดูมีความแข็งแรงและสามารถเป็นผู้นำของกลุ่ม ได้นอกจากนี้กล้ามเนื้อยังแสดงถึงความ สมบูรณ์ของร่างกายที่พระเอกพึงมีอีกด้วย เมื่อเกิดการต่อสู้ได้ระยะหนึ่งจนเดชเกิดการเสียทำให้กับ พจน์ ภาพยนตร์ได้ถ่ายทอดภาพออกมาในลักษณะที่เรียกว่า ภาพมุมต่ำ (Low Angle) เพื่อแทน สายตาของเดชที่มองมายังพจน์ เป็นการบอกถึงว่าตัวของพจน์นั้น ได้มีอำนาจที่เหนือกว่าตัวเดช อย่างเห็นได้ชัดและเหมาะสมที่จะเป็นหัวหน้าขบวนการไทยธิบต่อไป

ภาพที่ 87 ภาพในลักษณะ ภาพมุมต่ำ (Low Angle) แทนสายตาของเดช

13.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ในภาพยนตร์เรื่องนี้จะเห็นความมีเสน่ห์ของพจน์ ที่มีต่อเพศตรงข้ามอันเกิดจากความประทับใจในภาพที่ปรากฏให้เห็น (Appearance) ของเต๋ว เพราะเมื่อเจอกันครั้งแรกเต๋วได้แนะนำตัวเองให้กับพจน์รู้จักก่อนที่พจน์จะถามชื่อ ซึ่งการกระทำดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความมีเสน่ห์ของพจน์อย่างชัดเจน เพราะเป็นที่ทราบดีว่าในวัฒนธรรมไทยนั้นผู้หญิงถูกกำหนดบทบาทไม่ให้แสดงออกในด้านความรักแก่ผู้ชายมากนัก ส่วนศักยภาพทางด้านความรักของพจน์นั้น ชัดเจนในเรื่องความรักที่มีต่อแผ่นดินเกิดอย่างมาก จึงทำให้พจน์สมัครใจที่จะเข้ามาทำงานในขบวนการนี้ จนเมื่อในตอนท้ายของภาพยนตร์ที่พจน์สามารถเอาชีวิตรอดได้เพียงคนเดียว จึงได้มาพบกับอรุณี (รับบทโดยอรุณญา นามวงศ์) ซึ่งอรุณีได้ทำให้พจน์ที่จะเลิกทำงานเพื่อประเทศชาติได้กลับเข้ามาทำงานในขบวนการเสรีไทยต่อไป อาจกล่าวได้ว่าบทบาทของนางเอกช่วยให้ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในด้านความรักชาติ ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่สามารถตอบสนองเป้าประสงค์และดึงดูดความรู้สึก (An image is vivid and concrete) ของผู้ชมที่กำลังคิดว่าพระเอกนั้นจะเลิกการปฏิบัติการกิจเพื่อประเทศชาติ ซึ่งนอกจากตัวละครเพศหญิงอย่างเต๋วจะแสดงถึงบทบาทของหญิงไทยในทิศทางตรงกันข้ามแล้ว ยังมีตัวละครหญิงอีกตัวหนึ่งที่แสดงบทบาทในการให้การสนับสนุนคือ อรุณี ซึ่งอรุณญา นามวงศ์ ได้กล่าวถึงบทบาทพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ไว้ดังนี้

“บทบาทในช่วงที่นางเอกดึงพระเอกให้กลับเข้ามาทำงานในขบวนการเสรีไทยนั้นสามารถช่วยส่งภาพลักษณ์ให้พระเอกดูดีขึ้น เพราะว่าพระเอกเวลาทำอะไรที่ดี เขาก็จะเป็นฮีโร่ในดวงใจของคนที่ชมภาพยนตร์” (อรุณญา นามวงศ์, สัมภาษณ์, 11 มีนาคม 2553)

14. “เสมา” จากภาพยนตร์เรื่อง ขุนศึก

14.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

เสมาเป็นหนุ่มนักคิด อายุประมาณ 35 ปี และเนื่องจากเหตุการณ์ในภาพยนตร์เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2127 ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยยังมีการปกครองโดยการแบ่งชนชั้น เสมาจึงถูกจัดอยู่ในชนชั้นไพร่ ที่มีอิสระในการประกอบอาชีพ มีครอบครัว การตั้งบ้านเรือนแต่ต้องถูกเกณฑ์ทหารในยามที่มีศึกสงคราม ส่วนฐานะทางครอบครัวของเสมานั้นมีฐานะยากจน จนต้องเป็นหนี้กับทางหัวหมู่

ชั้น ในส่วนของการแต่งกายของเสมานั้นจะปรากฏให้เห็น 2 ลักษณะ โดยในลักษณะแรกเป็นการแต่งกายด้วยการนำผ้าทางด้านหลังของผ้าโสร่งทั้งสองด้านมาเหน็บเอาไว้สูงขึ้น หรือที่เรียกว่า ผ้าหยักกรั้ง เป็นการแต่งกายโดยการใส่ผ้าโสร่งเพียงชิ้นเดียว เพราะฉะนั้นจะทำให้เห็นถึง “กล้ามเนื้อ” อย่างชัดเจน อันหมายถึงความมีหัวใจที่เด็ดเดี่ยวและเหมาะสมกับการเป็นขุนศึกอย่างยิ่ง อันจัดเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่า “The Epic Male” ดังภาพ

ภาพที่ 88 การนุ่งผ้าหยักกรั้งของเสมา

หากพิจารณานักแสดงในปี พ.ศ. 2519 อันเป็นปีที่ภาพยนตร์เรื่อง “ขุนศึก” ออกฉายแล้วจะพบว่าไม่มีนักแสดงคนใดที่เหมาะสมกับบทบาทขุนศึก นอกจากสมบัติ เมทะนี เนื่องจากเมื่อสมบัติ เมทะนี แต่งกายในชุดนักรบไทยแล้วจะมีความเป็นขุนศึกที่สง่างาม เป็นตัวแทนของภานักรบไทยที่สามารถปกป้องแผ่นดินเกิดได้ และอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้สมบัติ เมทะนี มีความเหมาะสมกับบทบาทขุนศึก นั่นคือ สมบัติ เมทะนี มีความโดดเด่นทางโครงสร้างของร่างกาย (ทวิษย์ชญาะ ตั้งสหัสรังษี, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553) ส่วนการแต่งกายในลักษณะที่สองเป็นการแต่งกายในเครื่องแบบทหารสีน้ำเงิน เป็นเครื่องแบบทหารที่เสมาได้ผ่านศึกมาและได้เลื่อนตำแหน่งเป็น ขุนแสนศึกพ่ายทหารราชองครักษ์ในสมเด็จพระเอกาทศรถ เป็นการบอกถึงความสามารถในการทำศึกของเสมาได้เป็นอย่างดี ดังภาพ

ภาพที่ 89 การแต่งกายในเครื่องแบบทหารสีน้ำเงินของเสมา

บุคลิกลักษณะภายนอกของพระเอกดังกล่าวทำให้ภาพลักษณ์ของเสมา ซึ่งเป็นทหารนั้นมี ความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในภาพยนตร์และเหมาะสมกับการเป็นทหารไทยในยุคนั้น ซึ่ง จะทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความเชื่อและคล้อยตามไปกับเหตุการณ์จริงได้เป็นอย่างดี (An image is passive)

14.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ในสภาพสงครามของบ้านเมืองในสมัยนั้นทำให้เห็นความต้องการที่จะเป็นทหารอย่าง ชัดเจนของเสมา ทำให้ทราบถึงลักษณะนิสัยของเสมาว่า มีความรักและห่วงแหนในแผ่นดินเกิด และยังเป็นผู้ที่ตระหนกอยู่ในความถูกต้องอยู่เสมอ เห็นได้จากเมื่อเกิดเรื่องที่เสมาถูกโยนความผิด ให้ เสมาจะไม่ยอมรับผิดโดยเด็ดขาด ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของเสนานั้นสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. อารมณ์ของความรู้สึกที่ตนเองได้เข้ารับราชการทหารสมกับความต้องการของ ตนเอง ซึ่งแสดงออกมาทางสีหน้าและท่าทางอย่างชัดเจน โดยสีหน้านั้นจะมีรอยยิ้มอยู่เสมอ อันเป็น การถ่ายทอดความรู้สึกของตนเอง (Projection) ให้ผู้อื่นได้รับรู้ในทางที่ดี

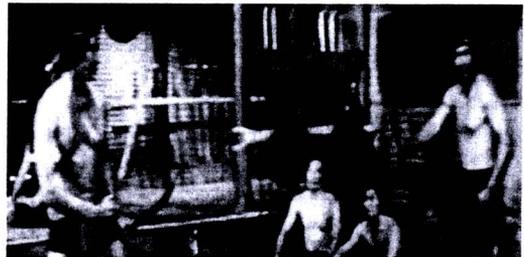
2. อารมณ์ของความรู้สึกโกรธแค้น เกิดจากการที่หัวหน้าจับจำเรียงซึ่งเป็นน้องสาวของ เสมาไปเป็นทาสและข่มขืน เมื่อเสมาทราบเรื่องจึงเกิดความรู้สึกโกรธแค้นมาก จึงได้ทำการจับตัว น้องสาวของหัวหน้ามาเป็นเครื่องมือในการได้ถอนความโกรธแค้นที่อยู่ภายในจิตใจของตนเอง โดยการข่มขืนแต่ไม่สำเร็จ ซึ่งการกระทำของเสมาเป็นการระบายความรู้สึกของอารมณ์โกรธแค้น โดยระบายกับบุคคลที่ไม่ได้เป็นต้นเหตุ (Displacement) เพื่อหวังจะให้หัวหน้าได้อยู่ในห้วง ความรู้สึกเดียวกับตนเอง จากลักษณะนิสัยดังกล่าวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้พระเอกใน ภาพยนตร์ดูมีความน่าเชื่อถือและสมจริง (An image is passive) เหมาะสมกับเหตุการณ์ใน ภาพยนตร์ในยุคนั้น

14.3 ความสามารถทางการต่อสู้

เสมามีความสามารถในการใช้อาวุธคือ ดาบคู่มือ เห็นได้จากการจบวิชาดาบจากสำนักวิชา ดาบพู่ไทศวรรย์มา จนเมื่อได้เข้ารับราชการเป็นทหารแล้วจึงได้รับตำแหน่งเป็นครูฝึกดาบของ ทหารใหม่อีกด้วย ในส่วนของของตัวละครอื่นที่ทำให้ความสามารถทางการต่อสู้ของพระเอกมี ความโดดเด่นขึ้นมาคือ หัวหน้า (รับบทโดยมานพ อัสวเทพ) โดยในภาพยนตร์หัวหน้ามี

ตำแหน่งทางการทหาร ชนชั้นและฐานะที่สูงกว่าเสมอ ทำให้ตัวละครตัวนี้มีความได้เปรียบพระเอก อยู่อย่างมาก ซึ่ง ทวิชัยชญา ตั้งสหะรังษิ ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ไว้ว่า

“ภาพยนตร์ต้องการให้มีความสมเหตุสมผล จึงให้นักแสดงที่มีวุฒิภาวะ มีวิสัยทัศน์ มีโครงสร้างทางร่างกายที่มีความใกล้เคียงกัน และที่สำคัญรูปร่างของนักแสดงมีความสอดคล้องกับ บทประพันธ์ที่ว่า คนไทยในสมัยนั้นต้องมีสภาพร่างกายเช่นนั้น ทำให้ดูมีความสมศักดิ์ศรีและมีชั้นเชิงที่เท่าเทียมกันเพราะฉะนั้นมานพ อัสวเทพจึงเป็นผู้ร้ายที่เหมาะสมกับสมบัติ เมทะนี ใน ภาพยนตร์เรื่องนี้” (ทวิชัยชญา ตั้งสหะรังษิ, สัมภาษณ์, 12 พฤษภาคม 2553) ดังภาพ

ภาพที่ 90 รูปร่างและความเหมาะสมทางโครงสร้างทางร่างกายของมานพ อัสวเทพ

เห็นได้ว่าภาพลักษณ์ระหว่างพระเอกกับผู้ร้ายที่มีความเหมาะสมกันในภาพยนตร์เรื่องนี้ทำให้ดูแล้วมีความน่าเชื่อถือ (An image is believable) และยังทำให้พระเอกได้แสดงความสามารถทางการต่อสู้ออกมาอย่างเต็มความสามารถอีกด้วย

14.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

กล่าวได้ว่าเสมานั้นมีภาพลักษณ์ที่จะทำให้เพศตรงข้ามเกิดความประทับใจในครั้งแรกที่ได้พบเห็นตัวของเสมอ (Appearance) สังกัดได้จากรอยยิ้มของเรไรในครั้งแรกที่ได้พบกับเสมอ หลังจากนั้นเสมอและเรไรได้หาโอกาสมาพบเจอกันบ่อยครั้ง โดยการเจอในแต่ละครั้งนั้นเสมอจะใช้คำพูดในการโน้มน้าวใจ (The Ability to Convince Others) ของเรไรทุกครั้ง ดังเช่นคำพูดต่อไปนี้ “ถ้ามีแม่หญิงคอยเอื้อหาข่าวหาน้ำมาให้อย่างนี้ทุกมื่อ ไอ้เสมอจะตีตรวนไปจนตายก็ไม่ว่า” “แม่หญิงให้อะไรฉันก็ชอบทั้งนั้นแหละ” “ไอ้ใครที่จะมาดูหมิ่นฉันนั้นเสมอไม่เคยเก็บไว้ให้หนักหัวใจหรอก หัวใจข้างคอกอยู่กับบ้านนี้จึ่งจะได้รับจากแม่หญิงเท่านั้น” จากคำพูดของเสมอที่กล่าวต่อเรไรดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเสมานั้นเป็นคนที่มีความวาทศิลป์อันไพเราะและสามารถโน้มน้าวใจของ

เรไรได้ อันเป็นภาพลักษณ์ของพระเอกที่แสดงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (An image is synthetic) ในการเป็นทั้งนักรบที่มีความสามารถและเป็นนักรักที่มีเสน่ห์ในเวลาเดียวกัน

สรุปภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์ย้อนยุค (Period)

ภาพยนตร์ย้อนยุคมักเป็นการสร้างมาจากการอิงประวัติศาสตร์ ดังนั้นบุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละครในบทบาทของพระเอกในภาพยนตร์ย้อนยุคนั้น จะแสดงถึงการแต่งกายของชายไทยสมัยก่อนซึ่งมักเป็นนักรบโดยการแต่งกายพระเอกจะนุ่งผ้าในลักษณะที่เรียกว่า “ผ้าหัยกรั้ง” ซึ่งการแต่งกายในลักษณะนี้ทำให้เห็นโครงสร้างทางร่างกายและกล้ามเนื้อของพระเอกได้อย่างชัดเจนอันสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของความอดทน อดกลั้น พร้อมทั้งจะทำศึกกับศัตรูได้ทุกเมื่อ ทำให้เห็นถึงรูปแบบความเป็นชายที่เรียกว่า “The Epic Male” ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสีหน้าแววตา ท่าทาง และน้ำเสียงที่หนักแน่นแสดงถึงความมุ่งมั่นสามารถบ่งบอกถึงความยิ่งใหญ่ของการเป็นนักรบที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการต่อสู้ ความเข้มแข็งมีหัวใจที่เด็ดเดี่ยวกล้าหาญ สง่างามสมชายชาตรี ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความเชื่อและคล้อยตามไปกับเหตุการณ์ในภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การนำเสนอภาพมุมต่ำ (Low Angle) จะยิ่งทำให้พระเอกดูมีความยิ่งใหญ่ ทรงพลังและน่าเกรงขามมากยิ่งขึ้น

ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครนั้น จะเห็นได้ชัดในเรื่องของความรักชาติ ความเสียสละ ความมุ่งมั่นที่จะปกป้องประเทศชาติ ส่งผลให้พระเอกจำเป็นต้องมีความสามารถทางการต่อสู้เป็นอย่างดี ทั้งการต่อสู้มือเปล่าและการต่อสู้ด้วยอาวุธ ซึ่งในภาพยนตร์ย้อนยุคนั้น อาวุธคู่กายของพระเอกคือ ดาบ และความสามารถอีกประการที่จะขาดไม่ได้ของพระเอกนักรบคือ ความสามารถทางการขี่ม้า บทบาทนี้ต้องอาศัยความสามารถของนักแสดงในการแสดงคู่กับสัตว์เป็นอย่งยิ่ง ความสามารถทางการแสดงส่วนบุคคลของสมบัติ เมทะนี ทำให้ภาพลักษณ์ของพระเอกมีความโดดเด่นและดึงดูดความรู้สึกของผู้ชมได้เป็นอย่างดี

สำหรับความรักของพระเอกนักรบนั้น จะเห็นได้ชัดเจนในเรื่องความรักที่มีต่อแผ่นดินเกิดอย่างมาก ในขณะเดียวกันพระเอกจะมีภาพลักษณ์ที่ดึงดูดเพศตรงข้าม ทำให้เกิดความประทับใจในตัว of พระเอกตั้งแต่แรกพบ แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของพระเอกที่แสดงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ในการเป็นทั้งนักรบที่มีความสามารถในการรบเป็นอย่างดีและเป็นนักรักที่มีเสน่ห์ในเวลาเดียวกัน

ภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์เพลง

15. “เฟดิมพันธ์” จากภาพยนตร์เรื่อง เกาะสวาทหาดสวรรค์

15.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

เฟดิมพันธ์ เป็นชายหนุ่มผู้รักการท่องเที่ยวยามราตรี หน้าตาหล่อเหลาอายุประมาณ 30 ปี ฐานะร่ำรวยมากซึ่งสามารถดูได้จากบ้านที่หลังใหญ่ การใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนการแต่งกาย ซึ่งปรากฏให้เห็น 2 ลักษณะโดยรวมด้วยกัน คือ ลักษณะแรกเป็นการแต่งกายในชุดสากล มีการสวมเสื้อเชิ้ต สวมสูท ผูกเนกไท ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพความเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่า “The Bourgeois Male” ซึ่งผู้ชายในประเภทนี้มีลักษณะเป็นนายทุน เน้นการทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จเพื่อที่ความต้องการการยอมรับของสังคม ส่วนการแต่งกายในลักษณะที่ 2 เป็นการแต่งกายตามสถานการณ์ในภาพยนตร์เมื่อเฟดิมพันธ์ได้ไปใช้ชีวิตบนเกาะสวาท จะปรากฏการแต่งกายดังนี้ เฟดิมพันธ์จะสวมเสื้อยืด กางเกงขาสั้น เป็นต้น ซึ่งจากลักษณะที่กล่าวมานั้นเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของพระเอกให้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริง (An image is passive) ตามสถานการณ์ในภาพยนตร์

15.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

ในช่วงแรกของภาพยนตร์จะเห็นลักษณะนิสัยของเฟดิมพันธ์ที่ชัดเจนคือ รักการท่องเที่ยว ทำงานไม่เป็น มีความเจ้าชู้ แต่หลังจากที่เฟดิมพันธ์ได้รับการดูถูกเหยียดหยามจากผู้คนรอบข้างบ่อยครั้งแล้วนั้น ทำให้เฟดิมพันธ์มีความรู้สึกเก็บกด (Repression) ไว้ภายในจิตใจ และเมื่อมีแรงจูงใจในการทำงานจากมดเท็จรแล้วนั้น เฟดิมพันธ์ได้มีการแสดงปฏิสัมพันธ์ตอบ (Reaction formation) ออกมาในทางที่เห็นด้วยการทำงานในครั้งนั้น หลังจากนั้นลักษณะนิสัยของเฟดิมพันธ์ได้เปลี่ยนไปเป็นในลักษณะที่เรียกว่า มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติภารกิจที่พ่อได้มอบหมายมาให้ ให้ประสบความสำเร็จได้มากที่สุด (A Calling of Sense of Mission) เพื่อเป็นการลบคำสบประมาทการดูถูกเหยียดหยามจากผู้คนรอบข้างให้ได้ นักแสดงที่ได้รับบทนางเอกคือ อรรณญา นามวงศ์ ได้กล่าวถึงพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ว่า

“บทภาพยนตร์เรื่องนี้ค่อนข้างตรงกับบุคลิกของสมบัติ เมทะนี เพราะว่าสมบัติ เมทะนีสามารถร้องเพลงได้ และเป็นคนสนุกๆ สบายๆ เป็นหนุ่มเจ้าสำราญ และเป็นภาพยนตร์เรื่องแรกที่ได้แสดงคู่กันอีกด้วย” (อรุณญา นามวงศ์, สัมภาษณ์, 11 มีนาคม 2553)

ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของเฟดิมพันธ์ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. อารมณ์ของความรู้สึกมีความสุขของเฟดิมพันธ์ เห็นได้จากรอยยิ้มบนใบหน้าเมื่อเวลาที่เฟดิมพันธ์ได้พบกับตุ้ม อันเป็นการสะท้อนถึงความเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่า “The Bourgeois Male” ได้เป็นอย่างดี เพราะว่าเฟดิมพันธ์ได้เดินทางมายังเกาะแห่งนี้เพื่อจะทำงานให้ประสบความสำเร็จและหวังที่จะได้ตุ้มมาเป็นรางวัลแห่งชีวิตจากการประสบความสำเร็จของตัวเอง

2. อารมณ์ของความรู้สึกผิดหวังอย่างรุนแรงในทันทีที่ทราบว่าตนเองนั้นถูกตุ้มหลอกมาตลอด เฟดิมพันธ์จึงตกอยู่ในสภาวะที่เกิดความสับสนในตัวเอง (Self Doubting - Individual) ระหว่างความรักกับความโกรธ โดยได้มีการระบายออกมาเป็นคำพูดในลักษณะของการเปรียบเปรยเรื่องอารมณ์รักกับอารมณ์โกรธดังนี้ “ผมไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่าในโลกนี้จะมียาพิษเจือปนอยู่ในความสวยงาม ไม่เคยคิดว่าจะมีความชั่วร้ายเจือปนอยู่ในความเป็นมิตร ไมตรี ไม่เคยคิดว่าผู้หญิงน่ารักจะแปลงร่างเป็นอีนางมารร้าย ผมยอมรับว่าในการแข่งขันในยกที่หนึ่งนั้น ผมพ่ายแพ้เพราะคุณใช้กลโกงทำให้ผมไขว้เขว ผมรักคุณ คุณเป็นอนาคตของผมแต่แล้วคุณก็หักשבันมันลง” จากคำพูดดังกล่าวของเฟดิมพันธ์ สื่อให้เห็นว่าเฟดิมพันธ์กำลังตกอยู่ในห้วงอารมณ์ในลักษณะของความขัดแย้งทางความมั่นคงทางใจกับความสิ้นหวัง (Integrity and Despair) ที่เกิดขึ้นในตัวเอง

15.3 ความสามารถทางการต่อสู้

ในช่วงแรกเฟดิมพันธ์ได้ต่อสู้กับความรู้สึกตนเองในการที่ตนเองไม่ชอบการทำงาน รักการเที่ยวยามราตรี โดยมีคำสบประมาทและคำดูถูกเหยียดหยามจากบุคคลรอบข้างเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ ซึ่งเฟดิมพันธ์สามารถเอาชนะความรู้สึกดังกล่าวของตนเองได้ จึงส่งผลให้เฟดิมพันธ์มีความตั้งใจในการทำงานเป็นอย่างดี ซึ่งต่อมาเฟดิมพันธ์ได้เผชิญกับเหตุการณ์ที่ต้องมีเรื่องกับกลุ่มนักเลงของตุ้ม ภาพยนตร์ได้ใช้การถ่ายทำในลักษณะที่ไม่มีการตัดต่อ (Long Take) เพื่อให้เห็นปฏิกริยาของเฟดิมพันธ์ในการที่พร้อมจะสู้กับกลุ่มของนักเลงโดยใช้เพลงปลุกใจเป็นสื่อ นอกจากนี้บทบาทของตัวละครกลุ่มนักเลงทางฝ่ายเฟดิมพันธ์ยังทำให้ความสามารถทางการต่อสู้ของเฟดิมพันธ์มีความโดดเด่นขึ้นมาอีก เนื่องจากกลุ่มตัวละครเหล่านั้นได้ปฏิเสธการต่อสู้และหนีไปโดยที่เฟดิมพันธ์นั้นไม่รู้ตัว ทำให้เฟดิมพันธ์ต้องต่อสู้กับกลุ่มนักเลงฝ่ายตรงข้ามกับมณเฑียรเพียงลำพัง อันเป็นภาพลักษณ์ของพระเอกที่บ่งบอกถึงความสามารถ ความเป็นปัจเจกบุคคลของพระเอกได้เป็นอย่างดี

(An image is synthetic) ซึ่งการต่อสู้ในฉากนี้ยังบอกถึงความเป็นพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ที่พระเอกต้องมีความสามารถให้ครบในทุกๆ ด้านอีกด้วย

15.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

ทันทีที่ตุ้มได้พบกับเผด็จพันธ์ในครั้งแรกทำให้ตุ้มเกิดความประทับใจในตัวเผด็จพันธ์แต่ไม่สามารถแสดงอาการออกมาได้ เพราะตุ้มทราบดีว่าเผด็จพันธ์เป็นคู่แข่งในการทำธุรกิจกับตนเอง ซึ่งเป็นการแสดงถึงความมีเสน่ห์ (Charisma) ของพระเอกได้เป็นอย่างดี ในส่วนของเผด็จพันธ์นั้นได้ใช้วาทศิลป์ในการโน้มน้าวใจ (The Ability to Convince Others) ตุ้มด้วยคำพูดต่างๆ เช่น “คุณร้องเพลงได้ไพเราะมาก คงจะเป็นนักร้องแน่ คุณมีทั้งเสียงดีและสวยด้วย” นอกจากนี้ในภาพยนตร์ยังให้เห็นกิริยาและปฏิกริยาของพระเอกและนางเอกในการร้องเพลงคู่กัน โดยใช้การถ่ายทำแบบไม่มีการตัดต่อ (Long Take) อีกด้วย ซึ่งหลังจากภาพยนตร์เรื่องนี้ออกฉายทำให้สมบัติ เมทะนี กับ อรัญญา นามวงศ์ กลายเป็นดาราคู่ขวัญทันที นอกจากการแสดงของนักแสดงทั้งสองคนที่มีความเหมาะสมกันแล้ว นักแสดงทั้งสองคนยังมีความสามารถทางด้านการร้องเพลง ซึ่งในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการใช้เสียงของนักแสดงจริงๆ ในการร้องเพลง จึงทำให้เห็นถึงความสามารถทางด้านการร้องเพลงของสมบัติ เมทะนี ได้ในอีกมุมหนึ่ง (วิริยะ พงษ์อาจหาญ, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2553)

16. “นายทวน” จากภาพยนตร์เรื่อง เพลงรักบ้านนา

16.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

นายทวนมีอาชีพทำนา ซึ่งชาวนามีความสำคัญต่อประเทศไทยดังนี้ ชาวนาเปรียบได้ว่าเป็นกระดูกสันหลังของชาติ เพราะกลุ่มของชาวนาในประเทศไทยนับว่าเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดและข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย ซึ่งอาชีพทำนาเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทยที่สืบทอดต่อมาจากอนุชนรุ่นหลัง ซึ่งในขณะนั้นนายทวนมีอายุประมาณ 35 ปี ในส่วนของฐานะของนายทวนนั้นนายทวนมีความเป็นอยู่ที่พอเพียงเห็นได้จากคำพูดของนายทวนที่บอกกับนายเมินว่า “ที่นี่มีพร้อม เราช่วยกันทำ ช่วยกันกิน ได้ข้าวได้ปลามากก็แบ่งกันใช้” โดยการแต่งกายของนายทวนนั้นปรากฏให้เห็นในภาพรวมดังนี้ เป็นการแต่งกายในชุดม่อฮ่อมและมีผ้าขาวม้าติดตัวตลอดเวลา ซึ่งผ้าขาวม้านี้เป็นสัญลักษณ์ (Symbols) ที่บ่งบอกถึงความเป็นชาวนาได้เป็นอย่างดี เพราะชาวนาส่วนใหญ่ได้ใช้ประโยชน์จากผ้าขาวม้าในหลายๆ ด้านดังนี้ ใช้โพกศีรษะกันแดดยามทำงาน ใช้จับหน่อ ใช้คาดเอว

เป็นต้น และอีกสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นชาวนาได้ดีคือ “กล้ามเนื้อ” เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานหนักและความยากลำบากในการทำงานของชาวนา ดังภาพ

ภาพที่ 91 กล้ามเนื้อของนายทวนและการใช้ผ้าขาวม้าคาดเอว

จากลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงและเกิดความเข้าใจง่ายในภาพลักษณ์ของความเป็นชาวนา (An image is passive and believable)

16.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

จากความเป็นชาวนาของนายทวนทำให้นายทวนมีความรักในอาชีพการทำงานอันเป็นอาชีพหลักของคนไทย มีความรักสงบและเนื่องจากสภาพสังคมที่อยู่ตามต่างจังหวัดทำให้การปกครองของทางราชการยังไม่ทั่วถึงทำให้นายทวนต้องมีความเป็นผู้นำในการรวบรวมชาวบ้านเพื่อต่อสู้กับบุคคลที่ทำผิดกฎหมาย และมีความอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยในการทำงาน นอกจากนี้นายทวนได้มีความตระหนักถึงในความเป็นชาวนาของตนเองอยู่เสมอว่ามีความสำคัญกับประเทศไทยอย่างมากดังคำพูดของนายทวนที่ว่า “นาฉัน ฉันขายให้ใครไม่ได้เพราะมันเป็นสมบัติชิ้นสุดท้ายของฉัน พ่อแม่ก็สั่งหนักสั่งหนาว่าจะยากดีมีจนอย่างไรก็อย่าขายนาและอีกอย่างหนึ่ง ถ้าชาวนาอย่างฉันทิ้งนาไปทำงานอื่นหมด ต่อไปเมืองไทยจะเอาข้าวที่ไหนกินกัน” ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึกของนายทวนนั้น นายทวนได้แสดงอารมณ์ของความรู้สึกก้าวร้าว (Aggressive) ออกมาอย่างชัดเจนจากการเข้าใจว่าสัจจาจะมาแย่งศรีไพรไปจากตนเอง เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกคับข้องใจและอาการหึงหวงที่มีต่อศรีไพร เมื่อพิจารณาอารมณ์ในลักษณะดังกล่าวจะเห็นว่านายทวนมีแรงผลักดันในทางก้าวร้าวรุนแรงตามสัญชาตญาณ (Aggressive Drive) และแรงผลักดันทางเพศ (Sex Drive) จากการเข้าใจผิดในตัวสัจจา แต่ความเข้าใจผิดได้ถูกชำระด้วยสัญลักษณ์ (Symbols) ของความเป็นชาย คือ อาวุธปืนที่ศรีแพร่นำมาข่มขู่กับนายทวนทำให้นายทวนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง หรืออาจกล่าวได้ว่าอาวุธปืนใช้เป็นตัวกำหนดบทบาททางสังคมในสมัยนั้น

16.3 ความสามารถทางการต่อสู้

การที่สังคมที่นายทวนอาศัยอยู่มีผู้มีอิทธิพลนั้นทำให้นายทวนต้องมีความสามารถทางการต่อสู้เพื่อปกป้องตนเองและสังคมของหมู่บ้านทั้งในด้านการต่อสู้จริงๆ และการต่อสู้โดยการต่อต้านผู้มีอิทธิพล นายทวนได้ทำการรวบรวมชาวบ้านที่ไม่เห็นชอบกับการกระทำของนายบุญช่วย ในส่วนของการต่อสู้จริงๆ นั้นนายทวนจะแสดงออกในคราวที่จำเป็นเท่านั้นในการปกป้องคนที่ตนเองรัก และการถูกทำร้ายจากพ่อตาของตนเอง แต่นายทวนนั้นยังมีสำนึกในการแสดงออกทางด้านคุณธรรม (Super Ego) ต่อบุคคลที่จะมาเป็นพ่อตาของตนเอง ทำให้นายทวนปฏิเสธที่จะมีเรื่องกับพ่อตา แต่สุดท้ายเมื่อการทำร้ายได้มีเงื่อนไขในเรื่องของศรีไพร นายทวนจึงได้แสดงศักยภาพในด้านนี้ให้พ่อตาของตนเองได้เห็นและเกิดการยอมรับในตัวของนายทวนในที่สุด

16.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

เนื่องจากทั้งนายทวนและศรีไพรมีความผูกพันกันมาตั้งแต่ยังเด็กๆ เมื่อนายทวนโตขึ้นมา นายทวนจึงมีความต้องการที่จะใช้ชีวิตร่วมกับศรีไพร แต่ถูกพ่อตาก็กดดัน ทำให้นายทวนจึงต้องใช้เล่ห์เหลี่ยมและกลอุบายต่างๆ ในการแสดงออกทางด้านความรักที่มีต่อศรีไพรอย่างชัดเจน คือ การหอมแก้ม การจับมือและมีอาการหึงหวง เป็นต้น ตลอดจนวาทีศิลป์ที่ใช้ในการในการพูดกับศรีไพร เช่น “พี่รังแกไปก็เพราะไม่ได้หยามน้ำใจศรีไพร แต่พี่ทำไปเพราะความรัก ศรีไพรพูดกับพี่ชักคำสิ จะว่าศรีไพรก็มีใจเช่นเดียวกันกับพี่”

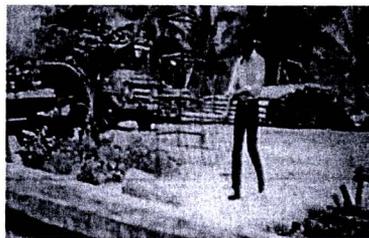
17. “นายเสก” จากภาพยนตร์เรื่อง มนต์รักชาวไร่

17.1 บุคลิกลักษณะภายนอกของตัวละคร

นายเสก อายุประมาณ 35 ปี หน้าตาหล่อเหลา ปรากฏลักษณะการแต่งกายโดยภาพรวมคือ เป็นการแต่งกายในชุดทำงาน เป็นการสวมเสื้อเชิ้ต กางเกงขายาว รองเท้าหนัง อันสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นพระเอกในแบบที่เรียกว่า “The Bourgeois Male” และนายเสกมีอาชีพเป็นเจ้าของที่ของกรมป่าไม้ ตำแหน่งวิศวกรประจำท้องที่ซึ่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้นั้นมีดังนี้

1. ควบคุม กำกับดูแล และป้องกันการบุกรุก การทำลายป่าและการกระทำผิดในพื้นที่
รับผิดชอบตามกฎหมาย
2. ศึกษา วิจัย วางแผนและประสานงานเกี่ยวกับการปลูกป่า
3. ส่งเสริมการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชน การปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจในลักษณะ
สวนป่าเอกชนและสวนป่าในรูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาวิเคราะห์และ
ประเมินสถานการณ์ป่าเศรษฐกิจของตลาดในประเทศและต่างประเทศ
4. อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษาและจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการ
อนุญาตที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ อุตสาหกรรม ที่ดินป่าไม้และผลิตผลป่าไม้
5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ และผลิตผลป่าไม้และที่เกี่ยวข้องกับ
ไม้ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ไม้
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป่าไม้หรือตามที่
กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ (กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม, 2553: ออนไลน์)

ภาพยนตร์ได้นำเสนอภาพลักษณะของพระเอกให้มีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่ของ
พระเอก คือ การใช้ภาพขนาดเต็มตัว (Full Shot) เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวพระเอกกับ
สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน เป็นการสร้างภาพลักษณะในตัวพระเอกให้มีความสอดคล้องกับ
อาชีพและการทำงาน (An image is passive) ตลอดจนทำให้ดูมีความน่าเชื่อถือที่ว่าพระเอกมี
ตำแหน่งเป็นวิศวกรของกรมป่าไม้ (An image is believable) ดังภาพ

ภาพที่ 92 ภาพขนาดเต็มตัว (Full Shot) ของนายเสกกับสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน

17.2 ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร

นายเสกนั้นเป็นคนที่ขยันขันแข็งในการทำงานและเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เห็นได้ว่า
ในภาพยนตร์นายเสกจะออกมาในยามที่เพื่อนฝูงมีความเดือดร้อนเท่านั้น นอกจากนี้ยังเป็นคนที่รัก

เพื่อน รักความยุติธรรมและยังเป็นคนที่ร่าเริงแจ่มใสอยู่ตลอดเวลา เห็นได้จากใบหน้าที่มีรอยยิ้มอยู่เสมอ ในส่วนของอารมณ์ของความรู้สึกของตัวละครสามารถเห็นได้ชัดเจนใน 2 ลักษณะ คือ อารมณ์ของความรู้สึกก้าวร้าว (Aggressive) และอารมณ์ของความรู้สึกเหงา (Loneliness)

1. อารมณ์ของความรู้สึกก้าวร้าว อันเนื่องมาจากความไม่ทราบว่ามีมานพนั้นเป็นพ่อของนุช ทำให้นายเสกทำการตีตนเสมอท่าน และหยอกล้อกับท่าน ไปเรื่อยๆ และเมื่อทราบว่ามีมานพเป็นพ่อของนุชแล้วนั้นทำให้นายเสกมีการแสดงปฏิกิริยาออกมา (Reaction Information) ในทางตรงกันข้าม จากเดิมที่เป็นคนร่าเริงกลับกลายเป็นคนที่ให้ความเคารพนบถนอมในทันที อันเป็นกลไกของการป้องกันตนเอง (Defense Mechanism) ให้พ้นจากการถูกกล่าวดักเตือน เนื่องจากว่านายมานพเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นนั้น

2. อารมณ์ของความรู้สึกเหงา ทั่วๆ ที่นายเสกนั้นมีเพื่อนมากมาย แต่ในความรู้สึกลึกๆ แล้ว ยังคงมีความรู้สึกเหงาอยู่อันเป็นผลมาจากการทำงานในที่ที่ต้องอยู่ห่างไกลจากคนรัก ทำให้การเจอกันเกิดขึ้นไม่บ่อยครั้ง โดยนายเสกได้เก็บ (Repression) ความรู้สึกนี้ไว้ภายในจิตใจ และได้ระบายออกมาในลักษณะที่เรียกว่า การส่งทอดความรู้สึก (Projection) ของตนเองให้ผู้อื่นเกิดการรับรู้และเข้าใจในความรู้สึกของตนเอง จากเพลงที่นายเสกร้องกับเพื่อนๆ ที่มีใจความว่า “โอ้เราเปล่าเปลี่ยวใจ อยู่กลางไพรพนา แมกไม้เป็นชายคาไว้กานดาเป็นคูใจ อยากมีคู่มาเคียงร่วมจำเรียงกลางแนวไพร สุดซึ่งตรงฤทัยเพราะทรมายัยเป็นเพื่อนขวัญ ชาวไพรไม่อาทรเรื่องกินนอนไม่ไหวหวั่น ฝ่หากู่ชีวิต สวณาวันมาคู่ใจ สาวใดเปลี่ยวเวกาโปรดจงมาชิดเคียงใกล้ รับรองไม่เป็นไรเพราะชาวไพรใจมันคง”

17.3 ความสามารถทางการต่อสู้

นายเสกมีความสามารถทางการต่อสู้เพื่อเป็นการป้องกันตนเองเท่านั้น ดังจะเห็นว่านายเสกไม่เคยหาเรื่องใครก่อน จะเห็นความสามารถทางด้านนี้ของนายเสกในช่วงท้ายของเรื่อง กล่าวคือนายเสกได้ถูกกลุ่มของนายโอมหาเรื่องก่อน ทำให้นายเสกต้องลุกขึ้นมาต่อสู้กับพวกของนายโอมจนทำให้กลุ่มของนายโอมยอมแพ้โดยนายเสกไม่ได้รับบาดเจ็บแม้แต่น้อย

17.4 ศักยภาพทางด้านความรัก

นายเสกจัดว่าเป็นคนที่มีเสน่ห์ (Charisma) และมีความลุ่มลึกทางเพศ (A Sexual Dimension) ในการที่จะสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในตัวของคนอื่นได้ครั้งแรกที่ได้พบกัน และ

เป็นคนที่มีความสามารถในการโน้มน้าวใจผู้อื่น (The Ability to Convince Others) ในการใช้บทเพลงเป็นตัวแทนของวาทศิลป์ในการโน้มน้าวใจของนุช ซึ่งมีเนื้อเพลงที่ร้องคู่กับนุชดังนี้

คำร้องของนุช	คำร้องของเสก
เชื่อทำไมให้หัวใจบอบช้ำ เพราะเชื่อคำนี้ เข้ามามากมาย เปลี่ยนจากหนึ่งเป็นสองต้อง ผู้ชาย เบื่อหน่ายง่ายตายใจรักลวง	ยิ่งมาอนทำแสนอนก็ปานนั้น ไม่หวั่นที่ เฝ้าแต่ห้วงหวง เราคนป่าคนคอยใช้คอยจะ หลอกลวง ดิมคำซ้ำทรวงเมื่อใกล้กัน
ไม่มีเวลาจะเช็ดน้ำตาที่หลัง	เชื่อเถอะร้อยชั่ง เรื่องหลังน้ำตาไม่มีวัน
ปากกับใจแล้วใครจะหยั่งรู้ทัน	หัวใจมันๆ จะป็นให้น้องคนดี
แก้งพูดพร่ำทำน้ำตาน่าสงสาร	ก็หน้าหวานๆ ซ่านหัวใจจริงๆ
อยู่ใกล้ๆ สรรคำได้เก่งเชียว	อยู่ห่างๆ ยังเหลียววยากร่วมใจ

ตารางที่ 4 การใช้วาทศิลป์ของนายเสก

ลักษณะการใช้วาทศิลป์ของนายเสกผ่านบทเพลงนั้น เป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้พระเอกเป็นคนมีเสน่ห์ที่สามารถใช้วาทศิลป์ในการพิชิตหัวใจของนางเอกได้ ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่มีความสอดคล้องกับภาพยนตร์เพลงเป็นอย่างดี (An image is vivid and concrete) ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกต้องการติดตามเป็นอย่างยิ่ง

สรุปภาพลักษณ์ของพระเอกในภาพยนตร์เพลง (Musical)

ภาพยนตร์เพลงสะท้อนให้เห็นภาพความเป็นพระเอกในหลากหลายรูปแบบ เช่น นักธุรกิจที่มีฐานะร่ำรวย ขาวนาผู้ซึ่งเป็นกระดูกสันหลังของชาติ วิศวกร ดังนั้นลักษณะภายนอกของตัวละครจึงมีความแตกต่างกันออกไปตามบทบาทความเหมาะสมของบทภาพยนตร์ ซึ่งการแต่งกายของพระเอกที่เป็นนักธุรกิจนั้นจะสะท้อนภาพความเป็นชายในรูปแบบที่เรียกว่า “The Bourgeois Male” ได้เป็นอย่างดี ส่วนการแต่งกายของพระเอกในบทบาทขาวนานั้นจะประกอบไปด้วย ผ้าขาวม้า กางเกงม่อฮ่อม ตลอดจนสภาพแวดล้อมของสถานที่ สามารถทำให้ผู้ชมเกิดความเชื่อถือได้อย่างยิ่งว่ามีความเป็นขาวนาที่แท้จริง ซึ่งในภาพยนตร์ได้พิถีพิถันในเรื่องของการแต่งกาย บุคลิกภาพ และอุปนิสัยส่วนตัว เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้มีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่ของตัวละครตามความเป็นจริง ความน่าเชื่อถือ และสามารถทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เข้าใจได้ง่าย

สำหรับบทบาททางการต่อสู้ของพระเอกนั้น พระเอกจะมีการต่อสู้กับความรู้สึกตนเอง การต่อสู้กับกลุ่มอันธพาล และผู้มีอิทธิพล โดยมีการใช้เพลงปลุกใจประกอบ โดยพระเอกจะขับร้องเพลงออกมาในลักษณะการถ่ายทำที่ไม่มีการตัดต่อ (Long Take) อันเป็นภาพลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความสามารถ ความเป็นปัจเจกบุคคลของพระเอก ได้เป็นอย่างดี และบอกถึงความเป็นพระเอกในภาพยนตร์เรื่องนี้ที่พระเอกต้องมีความสามารถให้ครบในทุกๆ ด้านอีกด้วย ภาพลักษณ์ของพระเอกในด้านศักยภาพเรื่องความรักนั้น ปรากฏให้เห็นความมีเสน่ห์ของพระเอก และมีความลุ่มลึกทางเพศ รวมถึงการใช้วาทศิลป์ ซึ่งภาพยนตร์เพลงได้แสดงให้เห็นถึงความรัก ของพระเอกและนางเอก โดยการสื่อออกมาให้พระเอกและนางเอกร้องเพลงคู่กันในลักษณะเดียวกันไปมา นอกจากนี้เพลงในภาพยนตร์ยังใช้เป็นตัวสื่อให้เห็นถึงลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของพระเอก โดยที่เนื้อร้องในเพลงจะสามารถทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เข้าใจอารมณ์ ความต้องการและความรู้สึกต่างๆ ของพระเอกในขณะนั้น เพลงในภาพยนตร์จึงนับว่ามีส่วนในการทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกเพลิดเพลินไปกับบทเพลงและมีความต้องการติดตามเรื่องราวในภาพยนตร์ได้ดีเป็นอย่างดี

สิ่งที่สำคัญที่สุดของภาพลักษณ์ความเป็นพระเอกในภาพยนตร์เพลง (Musical) คือ ในภาพยนตร์เพลงนั้นจะมีบทเพลงที่ใช้ประกอบภายในภาพยนตร์อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งบทเพลงที่สมบัติ เมทะนี จะต้องขับร้องนั้นในแต่ละเพลงสมบัติ เมทะนี เป็นผู้ขับร้องเองทั้งหมด ทำให้ภาพยนตร์เพลงทุกเรื่องนั้น เกิดความสมจริงและความไพเราะมากที่สุด อันเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสามารถในด้านการร้องเพลงของสมบัติ เมทะนี ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย